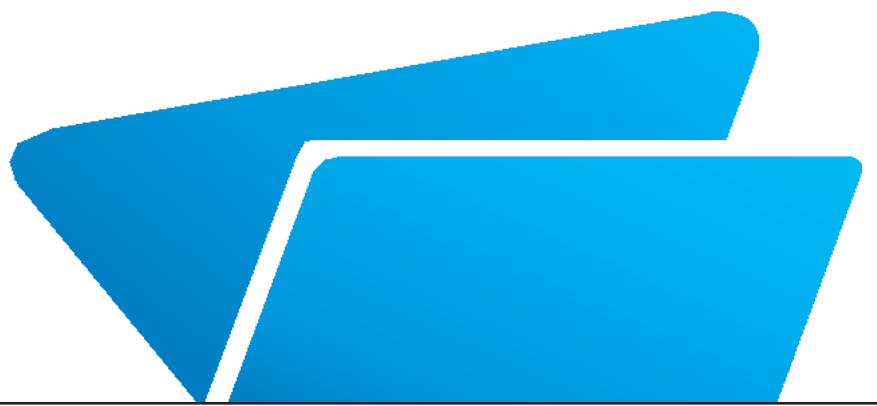

RIIHIMÄEN SEUDUN
TERVEYSKESKUKSEN KY

TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS 2018

Sisällysluettelo

1 OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA -YHTYMÄJOHTAJAN KATSAUS	1
2 HALLINTO JA HENKILÖSTÖ	3
2.1 Olennaiset muutokset kuntayhtymän toiminnassa ja taloudessa	5
2.2 Henkilöstö	5
2.3 Muut ei-taloudelliset asiat	6
2.4 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	7
2.5 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä ja muista toiminnankehittämiseen vaikuttavista seikoista	7
2.6 Selonteko kuntayhtymän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä	8
3 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS	9
3.1 Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut	12
3.2 Rahoituslaskelma	13
3.3 Tase ja sen tunnusluvut	14
3.4 Kokonaistulot ja –menot	15
3.5 Tunnuslukujen laskentaperiaatteet	16
3.6 Tilikauden tuloksen käsittely	17
4 TULOSALUEET	18
4.1 Yleisjohto ja hallinto	18
4.2 Avoterveydenhuollon tulosalue	19
4.3 Suun terveydenhuollon tulosalue 2018	23
4.4 Sairaalan tulosalue	26
4.5 Tukipalveluiden tulosalue	30
4.6 Ympäristöterveydenhuollon tulosalue	32
5 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	34
5.1 Tuloslaskelman toteutuminen	34
5.2 Investointien toteutuminen	35
5.3 Rahoituslaskelman toteutuminen	36
5.4 Talousarvion toteutuminen tulosaluetasolla	37
6 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	38
6.1 Tuloslaskelma	38
6.2 Rahoituslaskelma	39
6.3 Tase	40
7 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	41
8 TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS	52
9 LIITTEET	53

1 OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA -YHTYMÄJOHTAJAN KATSAUS

Vuosi 2018 oli kuntayhtymässä hallinnollisen ja taloudellisen uudistumisen vuosi. Vuoden aikana päivitettiin ja uudistettiin lukuisia kuntayhtymän hallinnon järjestämistä koskevia ohjeita. Esimerkiksi helmikuun kokouksessa yhtymähallitus hyväksyi uuden hankintaohjeen ja määritteli asiakirjoista perittäviä maksut. Maaliskuussa yhtymähallitus hyväksyi kokonaan uudelleen kirjoitetun hallintosäännön, jonka sisältöä ja rakennetta uudistettiin merkittävästi ja jolla selkeytettiin yhtymähallituksen ja viranhaltijoiden toimivaltaa koskevia säännöksiä. Samalla uusi hallintosääntö paransi päätöksentekojärjestelmän avoimuutta ja läpinäkyvyyttä. Huhtikuussa yhtymähallitus hyväksyi kuntayhtymän riskienhallintapolitiikan, tietoturvapoliittikan ja antoi ohjeen kuntayhtymän asiakirjahallinnon järjestämisestä. Vastaavasti toukokuussa yhtymähallitus hyväksyi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen ja marraskuun kokouksessa hyväksyi kuntayhtymälle valmiussuunnitelman ja turvallisuussuunnitelman. Yhteenvetona voi todeta, että vuoden 2018 lopussa hallinnon tila ja rakenne ja hallintokäytännöt ovat huomattavasti paremmassa tilassa kuin vuoden alkaessa.

Yleisjohdossa tapahtui henkilövaihdoksia, kun johtajaylilääkäri Juha Tiainen lopetti maaliskuussa kuntayhtymän palveluksessa ja siirtyi uuden työnantajan palvelukseen. Tässä yhteydessä haluan vielä kiittää Juhaa arvokkaasta työpanoksesta kuntayhtymän hyväksi ja samalla toivottaa uuden johtajaylilääkäri Olli Huuskosen (1.8.2018 lukien) tervetulleeksi kuntayhtymän palvelukseen. Yhtymähallitus valitsi Ollin johtajaylilääkäriin virkaan huhtikuussa 2018. Vuoden lopulla myös johtavan ylihoitajan virkaan saatiin vakituinen viranhaltija, kun yhtymähallitus valitsi marraskuussa pitkään tehtävää hoitaneen va. johtava ylihoitaja Sari Järvisen ko. virkaan. Vakituiset viranhaltijat yleisjohdossa ja eri tulosalueilla antavat hyvät edellytykset kohdata uusi vuosi 2019.

Vuotta 2018 leimasi valtakunnallisesti lainsäädännöllisen epävarmuuden aika. Loppuvuonna uuden maakunnan valmistelijat hiljensivät ymmärrettävistä syistä tahtia, kun uudistuksen läpimeno alkoi näyttää epätodennäköi-

seltä ja epävarmuus kasvoi. Maakuntavalmistelu vaati viime vuonna kuitenkin edelleen kuntayhtymän operatiivisen johdon työaikaa.

Yhtymähallitus päätti maaliskuussa, että kuntayhtymä osallistuu maakunnalliseen valinnanvapauspilottiin kohteena asiakasseteli ja henkilökohtainen budjetti ja suostuu ottamaan pilottihankkeen hankehallinnoijan roolin. Lainsäädäntöpakettien kaatumisen vuoksi pilottihanke ei tule toteutumaan.

Kuntayhtymän toiminnassa iso muutos oli osastotoiminnan uudelleen järjestelyt, joiden seurauksena yhtymähallitus päätti marraskuussa 2018 osastojen sairaansijojen vähentämisestä kahdeksalla sairaansijalla ja yhden osaston lakkauttamisesta. Toisaalta tämä osoitti kuntayhtymän nopeaa reagointikykyä kysynnässä tapahtuneisiin muutoksiin.

Talous ja tulevaisuuden näkymät

Kuntayhtymän talous kehittyi vahvasti vuonna 2018. Talousarvio oli laadittu noin nollatulokseen, mutta toimintavuodelta kertyi ylijäämää yhteensä 880 tuhatta euroa.

Kuntayhtymän rahoitusasema pysyi koko toimintavuoden hyvänä. Investoinnit pystyttiin rahoittamaan tulorahoituksella. Kuntayhtymällä ei vuodenvaihteessa ollut pitkäaikaista lainaa tai lyhytaikaista kassalainaa. Omavaraisuusaste parani edelleen ja oli 58,7 %. Lainanhoitokate oli 13,7 (lainanhoitokate on hyvä, kun sen arvo ylittää 2). Kuntayhtymän maksuvalmius oli vuoden lopussa 56 päivää. Myönteinen taloudellinen kehitys mahdollisti sen, että ensimmäistä kertaa kuntayhtymän historiassa jäsenkuntiin pystyttiin palauttamaan taseeseen kertynyt ylijäämä. Yhtymähallitus päätti marraskuussa palauttaa jäsenkuntiin taseen ylijäämää noin 283.000 euroa peruspääomaosuuksien suhteessa.

Kuntayhtymän toiminnan ja talouden haasteena on edelleen se, miten sosiaali- ja terveystoimen uudistaminen ja organisointi aiotaan jatkossa toteuttaa. Itse olen saanut seurata PARAS-lainsäädännön toimeenpanoa, Kataisen hallituksen suurta kuntauudistusta ja muu-

tamia paikallisia hankkeita kuntaliitosselvityksistä muutuskuntayhtymän valmisteluun. Näiden kaikkien hankkeiden lopputulos on valitettavan hyvin tiedossa. Mitään hankkeista ei ole päätöksenteossa lopulta hyväksytty. Maakuntaudistus koki maaliskuussa 2019 saman kohtalon, kun maakuntaudistus kaatui ja Sipilän hallitus erosi. Aiemmista lainsäädäntöhankkeista maakuntaudistus erosi siinä, että uudistuksen valmisteluun kului todella paljon rahaa ja työaikaa.

Maakuntaudistuksen kaatumisen vuoksi epävarmuus tulevasta tulee todennäköisesti jatkumaan pitkälle vuoteen 2019. Tämä vaikuttaa varsinkin pitkäaikaisten kehittämishankkeiden käynnistämiseen. Epätietoisuus vaikuttaa kielteisesti myös toiminnan tehokkuuteen.

Olisi ensiarvoisen tärkeää, että lainsäätäjät osoittaisi selkeän suunnan, miten sosiaali- ja terveydenhuoltoa aiotaan jatkossa hoitaa ja kehittää. Yli 10 vuotta kestänyt jatkuva uudistusten valmistelu ja nopeat suunnanvaihdot aina hallituksen vaihtuessa ovat sosiaali- ja terveystoimen henkilökunnalle erittäin kuluttavaa. Samalla päättämättömyys vie uskoa poliittisen järjestelmän toimintaan ja päätöksentekokykyyn, kun pitäisi päättää merkittävistä rakenneuudistuksista. Tosiasia on, että väestö edelleen vanhenee ja palvelutarpeet kasvavat, jolloin rakenteellisen uudistamisen tarve ei poistu mihinkään. Toivottavasti sosiaali- ja terveystoimen rakenteellinen uudistaminen saadaan seuraavalla hallituskaudella lopulta tehtyä.

Vuosi 2018 oli kuntayhtymälle menestys sekä toiminnallisesti että taloudellisesti. Haluan kiittää kuntayhtymän henkilökuntaa, luottamushenkilöitä, omistajakuntia ja muita yhteistyökumppaneita hyvin onnistuneesta vuodesta 2018.

Riihimäellä 15. maaliskuuta 2019

Jussi Savola, yhtymäjohtaja

2 HALLINTO JA HENKILÖSTÖ

YHTYMÄHALLITUS, kokouksia 11, pöytäkirjapykälä 190.

Jäsenet

Riihimäki

Kotirinta Kaisu puheenjohtaja
Perttula Elias
Rekimäki Tero
Snellman-Tenhunen Pirjo-Liisa
Kaltemaa-Uurtamo Mari
Louekari Sami

Hausjärvi

Risto Tiippana, 2. varapuheenjohtaja
Pottonen Päivi
Hietanen Satu

Loppi

Ukkola Marja 1. varapuheenjohtaja
Rautiainen Marianna
Hatakka Jarno

Janakkala

Löytynoja Reijo

Yhtymähallituksen sihteeri

Savola Jussi, yhtymäjohtaja

TARKASTUSTOIMI

Jäsenet

Riihimäki

Paajanen Risto

Hausjärvi

Strähle Jarkko

Loppi

Laine Rosa

Tilintarkastaja

BDO Oy

Henkilökohtaiset varajäsenet

Lindholm-Teräväinen Maarit
Eronen Jari
Ojanen Reima
Närkki Aino
Pajari Nina
Mämmelä Joonas

Ruottu Marko
Ollila Maaret
Pesula Sanna 13.3.2018 asti,
Ristavaara Heini 14.3.2018 alkaen

Kuparinen Jarmo
Vuorinen Raili
Saari Karoliina

Elo Irmeli

Henkilökohtaiset varajäsenet

Portin Ismo

Laitinen Pekka

Seppälä Tiina

JOHTORYHMÄ

Savola Jussi, puheenjohtaja
Tiainen Juha
Mantila Minna

Huuskonen Olli
Järvinen Sari
Puolakka Sanna
Kataja Eeva
Hurme Susanna
Peltola-Haavisto Kirsi
Sukula Pirkko

Mattila Anne

Laakso Maria

yhtymäjohtaja
johtajaylilääkäri 19.3.2018 asti
va. johtajaylilääkäri ajalla 20.3. - 31.7.2018, avoterveydenhuollon tulosalueen ylilääkäri
johtajaylilääkäri 1.8.2018 alkaen
johtava ylihoitaja
avoterveydenhuollon tulosalueen ylihoitaja
sairaalan tulosalueen ylilääkäri
sairaalan tulosalueen ylihoitaja
suun terveydenhuollon tulosalueen ylihampaslääkäri
ympäristöterveydenhuollon tulosalueen terveystalouden johtaja
henkilöstön edustaja, TEHY:n pääluottamusmies (31.1.2017 saakka)
henkilöstön edustaja, TEHY:n pääluottamusmies (1.4.2018 alkaen)

Johtoryhmään kuuluvat johtavat viranhaltijat ovat tilivelvollisia oman tulosalueensa osalta.

2.1 Olennaiset muutokset kuntayhtymän toiminnassa ja taloudessa

Valtakunnallisen maakuntauudistuksen valmistelu jatkui. Kesällä 2018 perustuslakivaliokunta palautti lainsäädäntöpaketin uudelleen valmisteluun ja lainsäädännön hyväksymiseen jouduttiin jälleen kerran ottamaan aikalisä. Maakuntauudistuksen valmistelu söi edelleen merkittävästi kuntayhtymän johdon työaika.

Vuosi 2018 oli kuntayhtymässä vahvan hallinnollisen uudistamisen vuosi. Vuoden aikana päivitettiin ja uudistettiin lukuisia kuntayhtymän hallinnon järjestämistä koskevia ohjeita. Merkittävää, uutta ohjeistusta annettiin hankintojen tekemisestä ja asiakirjamaksuisista. Yhtymähallitus hyväksyi myös kokonaan uudelleen kirjoitetun hallintosäännön. Aikaisemmassa hallintosäännössä havaittiin olennaisia puutteita, joten koko hallintosäännön sisältöä ja rakennetta uudistettiin merkittävästi. Kuntayhtymän organisaatiomalli on nyt selkeämpi, toimivaltapykäläiä täsmennettiin, johtavien viranhaltijoiden vastuita on kuvattu selvemmin, kuntayhtymän taloudenhoitoa koskevia pykäläiä täsmennettiin jne. Yhtymähallitus hyväksyi lisäksi vuonna 2018 kuntayhtymän riskienhallintapolitiikan, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen, valmiussuunnitelman, turvallisuussuunnitelman, tietoturvapoliittikan ja ohjeen kuntayhtymän asiakirjahallinnon järjestämisestä.

Ohjeiden jalkauttaminen kuntayhtymän organisaatioon käynnistyi välittömästi. Kuntayhtymän viranhaltijajohto antoi vuoden aikana mm. täsmentäviä ohjeita viranomaispäätösten tekemisestä ja matkakulujen korvaamisesta. Kaiken kaikkiaan kuntayhtymän toimintaan tuli toimintavuotena hallinnollisesti uutta ryhtiä, joka näkyi nopeasti toiminnan tehokkuuden kasvuna ja laadullisesti parempana tekemisellä.

Muuten kuntayhtymän toiminnan kehittämistä jatkettiin. Merkittävä päätös sairaalan tulosalueella oli yhden osaston lakkauttaminen ja sairaansijojen vähentäminen. Päätöksen täytäntöönpano tapahtui vuoden 2019 alkupuolella. Toiminnallisia muutoksia olivat Peltosaaren hammashoitolan toimintojen keskittäminen Penttilänkadulle ja eläinlääkärien toimintojen keskittäminen vastaavasti Peltosaa-

ren tiloihin. Asiakastytyvyyden mittaamista laajennettiin.

Tilojen käytön osalta tarpeettomista kiinteistöistä pyrittiin pääsemään eroon. Oitin vanha kunnanlääkäarin talo päätettiin myydä loppuvuonna 2018. Kuntayhtymän omistama Läyliäisten kiinteistöosake on parhaillaan myynnissä. Syksyllä 2018 yhtymähallitus hyväksyi suunnitelman, että Uramontien neuvolan toiminnot siirretään Penttilänkadulle geriatrisen kuntoutusosaston tiloihin. Siirto toteutetaan remontin jälkeen vuoden 2019 puolessa välissä. Kaiken kaikkiaan tilaratkaisuissa toteutettiin tehokkaasti kuntayhtymän visiota ja strategiaa.

Kuntayhtymän talous kehittyi myönteisesti. Toiminnan tehostaminen näkyi suotuisasti mm. henkilöstökuluissa. Jos henkilö eläköityi tai irtisanoutui kuntayhtymän palveluksesta, tehtävä pyrittiin ensisijaisesti järjestelemään siten, ettei uutta työntekijää tarvitse palkata. Tässä saavutettiin hyviä tuloksia henkilöstökulujen pienentymisenä. Toisaalta kuntayhtymän talouden kehitykseen vaikutti positiivisesti myös erityisesti sairaalan tulosalueen kysynnässä tapahtunut muutos, kun osastojen täyttöaste ei ollut alkuvuonna tyydyttävällä tasolla. Tällöin säästöä syntyi mm. henkilöstö- ja ravintokuluissa. Myös kuntayhtymän vuokratuloissa saavutettiin huomattava säästö, kun kuntayhtymässä luovuttiin geriatrisen kuntoutusosaston muutosta Riihimäen sairaalan tiloihin.

Kuntayhtymän toimintakuluissa oli kulueriä, jotka ylittivät selkeästi talousarviossa varatut määrärahat, mutta säästöt erityisesti henkilöstökuluissa kompensoivat kuluylitykset selvästi. Yhtymähallitus seurasi kuntayhtymän taloutta tehostetusti varsinkin vuoden alkupuoliskolla ja reagoi poikkeamiin nopeasti. Tehokas toiminta ja tarkka ja säännöllinen talouden seuranta tuottivat tilikaudelta erinomaisen ja selvästi ylijäämäisen tuloksen.

2.2 Henkilöstö

Vuoden 2018 lopussa kuntayhtymässä oli 393 vakanssia. Vakanssien määrä jakautuu tulosalueittain seuraavasti:

Tulosalue	määrä	%
Yleisjohto ja hallinto	8	2 %
Avoterveydenhuolto	156	40 %
Suun terveydenhuolto	72	18 %
Sairaala	92	23 %
Tukipalvelut	51	13 %
Ympäristöterveydenhuolto	14	4 %
Yhteensä	393	100 %

Henkilöstötilinpäätös annetaan maaliskuussa.

Kuntayhtymän vakanssien määrä laski huomattavasti, kun yhtymähallitus lakkautti 30 säästössä ollutta tai muuten tarpeetonta vakanssia. Samalla yhtymähallitus muutti 48 virkaa, joissa ei virkavastuuta, toimiksi. Näin ollen kuntayhtymän vakanssien määrä laski vuoden 2017 423:sta 393:een.

Kuntayhtymän henkilöstömäärä ei muuttunut olennaisesti vuoden 2018 aikana, samoin vakituisten työntekijöiden osuus pysyi samansuuruisena ollen noin 83 %. Kuntayhtymässä oli vuoden lopussa 419 palvelusuhdetta, joka on kaksi vähemmän kuin edellisen vuoden lopussa.

Kuntayhtymän palkkojen kokonaissumma oli 17 672 200 € ja palkkioiden 28 000 €. Palkkojen kokonaissumma on kasvanut edellisestä vuodesta noin 334 000 €. Suurin kasvu on lääkäripalkoissa, noin 300 000 €.

Henkilökunnan poissaolot ovat lisääntyneet ja muutoksista merkittävin on perhevapaiden lisääntyminen. Sairauslomapäivien kokonaismäärä, samoin kuin sairauspoissaolopäivien määrä työntekijää kohden, on vähentynyt hiukan.

2.3 Muut ei-taloudelliset asiat

Toimintakertomuksessa pitää antaa tiedot siitä, miten kuntayhtymä huolehtii korruption ja lahjonnan torjunnasta sekä ihmisoikeusasioista.

Kuntayhtymä pyrkii ehkäisemään korruptiota ja lahjontaa erityisesti ajantasaisella ohjeituksella ja sisäisen valvonnan toimenpiteillä. Kuntayhtymän johdon tiedossa ei ole sellaisia tapauksia, joissa olisi käynyt ilmi korruptiota tai lahjontaa.

2.4 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kuntayhtymän toiminnan kannalta erityisen merkityksellistä on maakuntauudistusta koskevan lainsäädäntöpaketin kaatuminen. Huh-tikuussa pidetään eduskuntavaalit. Maakun-tauudistuksen kaatuminen tarkoittaa sitä, että uusi hallitus saa välittömästi sosiaali- ja terveystoimen uudistamisen suunnittelupöydäl-le. Maakuntauudistuksen kaatuminen tulee joka tapauksessa tarkoittamaan aikaisää uuden lainsäädännön valmistelulle ja hyväk-symiselle. Jos suunta nykyisestä mallista muuttuu merkittävästi, tämä voi tarkoittaa uuden lainsäädännön hyväksymisen merkit-tävää viivästymistä.

Kun maakuntauudistus kaatui, Riihimäen kaupunki tulee kaupunginvaltuuston päätök-sen mukaisesti käynnistämään laajan vaihto-ehtoisselvityksen maakunnan ja sairaanhoi-topiirin vaihtamisesta sekä muista yhteistyö-rakenteista peilaten niitä kaupungin strategi-aan. Riihimäen kaupunginhallitus on arvioi-nut, että tällainen selvitys vie noin vuoden. Jos Riihimäen kaupungin selvitys etenee päätöksentekoon, ratkaisulla voi olla merkit-täviä vaikutuksia kuntayhtymän toimintaan.

Kuntayhtymän talousarvio vuodelle 2019 on tiukka ja tavoitteellinen. Jäsenkuntien mak-suosuudet pienenevät -1,6 % kuluvalle vuo-delle ja sopimustenmukaiset palkankorotuk-set ja lomarahojen palautukset edellyttävät kaikilta kuntayhtymän tulosalueilta tarkkaa talouden seurantaa, suunnitelmallisuutta ja poikkeamiin reagointia. Kuntayhtymän talou-dellinen liikkumavara on pieni. Osa toiminta-kulueristä on sellaisia (mm. hoitotarvikkeet), joihin kuntayhtymän omin toimenpitein on vaikea vaikuttaa. Kuntayhtymän toiminnan ja talouden tasapaino on edelleen keskiössä.

Kuntayhtymän taloudesta erittäin merkittävä osa rahoitetaan jäsenkuntien maksuosuuksil-la. Jäsenkuntien taloudellinen tilanne heijas-tuu siten suoraan kuntayhtymän toimintaan ja talouteen. On todennäköistä, että jäsenkunti-en taloudellinen liikkumavara ei parane ja tämä tulee näkymään kuntayhtymälle annet-tavassa talousraamissa myös tulevina vuosi-na. Tarve toiminnan tehostamiselle ja uusille ratkaisuille tulee jatkumaan.

Kuntayhtymän investointimäärä pysyy koh-tuullisella tasolla. Merkittävin investointivara-

us kohdistuu terveyskeskuksen osastotilojen remontointiin neuvolan käyttöön. Tämän jäl-keen tiedossa ei ole merkittäviä remontointi-kohteita, joten investointeihin varattujen mää-rärahojen ei odoteta merkittävästi kasvavan.

Kuntayhtymä tulee määrätietoisesti jatka-maan strategian toteuttamista ja uskoo, että toimintaympäristö kokonaisuutena tulee vuonna 2019 jatkumaan suhteellisen vakaa-na.

2.5 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä ja muista toimin-nankehittämiseen vaikuttavista seikoista

Kuntayhtymän riskienhallintapolitiikassa riskit on jaettu vahinkoriskeihin, rahoitusriskeihin, toiminnallisiin riskeihin ja muihin riskeihin. Kuntayhtymän pitkän aikavälin tavoitteiden saavuttamisen kannalta merkittävä riski sisäl-tyy edelleen siihen, miten sosiaali- ja terveystoimen uudistaminen tullaan toteuttamaan. Tässä vaiheessa tästä ei ole tarkempaa tie-toa, vaan asian ratkaiseminen jää uuden hal-litusohjelman varaan.

Riihimäen kaupunki ja Lopen kunta ovat vuo-den 2018 lopussa irtisanoneet RHL Data Oy:n palvelusopimukset. Sopimukset päätty-vät 31.12.2019. RHL Data Oy tuottaa kun-tayhtymän jäsenkunnille ja kuntayhtymälle talous- ja henkilöstöhallinnon, tietohallinnon ja hankintatoimen palveluita. Riihimäen kau-punki päätti uudesta talous- ja henkilöstöhal-linnon palveluiden toimittajasta maaliskuussa 2019 ja uudesta tietohallintopalveluiden toi-mittajasta vuoden 2019 ensimmäisellä vuosi-puoliskolla.

On epävarmaa, onnistuuko yhtiö sopeutta-maan toimintaansa muuttuneisiin ostovolyyy-meihin ja voiko yhtiö ylipäättään jatkaa toimi-taansa Riihimäen kaupungin irtautumisen jälkeen. Kuntayhtymän kannalta yhtiötä kos-kevat muutokset aiheuttavat merkittävän toi-minnallisen riskin ja epävarmuustekijän. Kun-tayhtymässä kartoitetaan parhaillaan eri vaih-toehtoja jatkoa silmällä pitäen.

Kuntayhtymän talous ja rahoitustilanne on tällä hetkellä vahvalla pohjalla, eikä yhtymällä ole toimintaan liittyviä rahoitusriskejä. Talou-sarvioon liittyvien tulojen ja menojen toteu-

tumiseen liittyvät riskit on tunnistettu ja niitä pyritään hallitsemaan tarkalla talouden seurannalla ja välittömällä asioihin puuttumisella. Osa riskeistä on kuitenkin sellaisia, joihin kuntayhtymän omat vaikutusmahdollisuudet ovat heikot tai niitä ei ole lainkaan.

Vahinkoriskejä hallitaan kattavasti vakuutuksilla, joiden uusi sopimus astui voimaan 1.1.2019. Kuntayhtymällä ei ole käynnissä merkittäviä oikeudenkäyntejä.

2.6 Selonteko kuntayhtymän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Kuntayhtymän sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa uudistettiin merkittävästi vuonna 2018. Yhtymähallitus hyväksyi huhtikuussa 2018 kuntayhtymälle uuden riskienhallintapolitiikan, joka astui voimaan 1.5.2018. Riskienhallintaprosessi perustuu riskin tunnistamiseen ja kuvaamiseen, riskin toteutumisen vaikutusarviointiin (merkittävyys) ja riskin toteutumisen todennäköisyyteen, mahdollisuuteen hallita riskiä eri menetelmillä (valvonta) ja riskeistä raportointiin ja riskien seurantaan. Kuntayhtymän riskit voidaan jakaa toiminnallisiin riskeihin, taloudellisiin riskeihin ja omaisuusriskeihin. Osa riskeistä on kuntayhtymän sisäisiä ja osa ulkoapäin tulevia. Riskit voivat toteutuessaan vaikuttaa kuntayhtymän asemaan, talouteen, palvelukykyyn, työvoiman saatavuuteen ja yleiseen kilpailukykyyn asukkaista ja yrityksistä.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta toteutetaan osana kuntayhtymän johtamis-, suunnittelu- ja ohjauksen käytäntöjä. Yhtymähallitus ohjeistaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen ja toimeenpanon, valvoo sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanoa sekä raportoi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä toimintakertomuksessa. Yhtymäjohtaja vastaa riskienhallintaprosessin toimeenpanosta riskienhallintapolitiikan mukaisesti. Riskienhallintaryhmänä toimii kuntayhtymän johtoryhmä. Ryhmän tehtävänä on koordinoita riskienhallinnan toteuttamista ja tukea tulosalueilla tehtävää riskienhallintatyöskentelyä.

Yhtymähallitus hyväksyi toukokuussa 2018 kuntayhtymälle uuden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen, joka astui voimaan 1.6.2018.

Riskienhallinnan prosessiin kuuluu olennaisena osana riskienhallinnan jatkuva seuranta ja riskienhallinnasta raportointi. Raportointi sisältää muun muassa riskienhallintasuunnitelmien toteutumisen seurannan ja valvonnan sekä uusien riskien ja mahdollisuuksien ilmenemisen tutkimista. Riskienhallinnan raportointia suoritetaan kaikilla organisaatiotasoilla. Yksittäiset työntekijät raportoivat havainnoistaan esimiehille, joiden tehtävänä on raportoida tulosalueen johdolle. Tulosalueiden esimiehet raportoivat riskienhallinnan toteutumisesta riskienhallintaryhmälle. Riskienhallintaryhmänä toimii kuntayhtymän johtoryhmä. Riskienhallintaryhmän tehtävänä on informoida riskienhallinnan tilasta yhtymähallitusta.

Sisäisen valvonnan arviointia uudistettiin merkittävästi vuoden 2018 aikana. Kaikille tulosalueille lähetettiin uusi sisäisen valvonnan arviointilomake, jossa pyydettiin arvioimaan hallinnon sekä numeerisesti että kirjallisesti arvioimaan mm. hallinnon järjestämistä ja toimintatapaa, riskienhallintaa, valvontatoimenpiteitä, sopimuksia, hankintoja, omaisuutta, tietojärjestelmiä sekä raportointia ja tiedonvälitystä.

Saatujen vastausten perusteella säännösten, määräysten ja päätösten noudattamisessa ei ole tilikauden aikana havaittu merkittäviä puutteita. Yhtymähallitukselle raportoidaan myöhemmin erikseen ja kootusti tulosalueiden sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevista kehittämiskohteista.

Kuntayhtymän vuoden 2019 talousarviossa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämistä on tarkoitus jatkaa. Tämä on nostettu yhdeksi keskeiseksi koko kuntayhtymää koskeväksi toiminnalliseksi tavoitteeksi, jonka toteutumista seurataan säännöllisesti. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi tarkoitus on luoda riskienhallintaan uusi lomakkeisto, laatia sisäisen tarkastuksen vuosisuunnitelma, uudistaa sisäisen valvonnan toimintamalli ja rakentaa systemaattinen lähestymistapa riskienhallintaan.

3 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

Tilikauden tuloksen muodostuminen

Kuntayhtymän tilinpäätös oli 0,88 milj. euroa ylijäämäinen. Toimintatuotot olivat yhteensä 35,91 milj. euroa ja toimintamenot 34,46 milj. euroa. Toimintatuottojen ja toimintakulujen erotus, toimintakate oli 1,45 milj. euroa ylijäämäinen (v. 2017 toimintakate 2,10 milj. euroa ylijäämäinen). Toimintakatteesta vähennettyjen rahoituskulujen jälkeen kuntayhtymän vuosikate oli 1,46 milj. euroa ylijäämäinen (v. 2017 vuosikate 2,11 milj. euroa ylijäämäinen). Vuosikate riitti kattamaan kuntayhtymän poistot, joiden määrä oli 0,58 milj. euroa.

Toimintatuotot

Toimintatuottojen määrä oli 35,91 milj. euroa. Toimintatuottojen lasku edelliseen vuoteen oli 2,6 %. Kuntayhtymän suurin toimintatuottojen tuloerä koostuu jäsenkuntien maksuosuuksista, jotka perustuvat kuntayhtymän tuoteistusjärjestelmän mukaisesti laskettuihin osuuksiin. Maksuosuudet ovat kiinteät koko talousarviovuoden. Jäsenkuntien maksuosuudet laskivat toimintavuonna keskimäärin 0,66 % (nousu v. 2017 0,27 %) edelliseen vuoteen verrattuna.

Kuntayhtymän toimintatuotot

	2018	2017 alij. kat- taminen mukana	2017 ilman alij. kat- tamista
Jäsenkuntien maksuosuudet	84,6 %	85,3 %	84,9 %
Muut maksu- ja myyntituotot	13,0 %	12,4 %	12,7 %
Muut tulot	2,4 %	2,3 %	2,4 %
	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Toimintakulut

Toimintakulut olivat 34,46 milj. euroa. Toimintakulut laskivat edelliseen vuoteen verrattuna 0,9 % (nousu v. 2017 2,8 %). Euromääräisesti toimintakulujen laskivat edelliseen vuoteen verrattuna 0,3 milj. euroa (nousu v. 2017 1,0 milj. euroa).

Kuntayhtymän toimintakulut

	2018	2017
Henkilöstökulut	62,7 %	62,1 %
Palveluiden ostot	22,2 %	22,8 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	9,4 %	8,9 %
Vuokra- ym. kulut	5,8 %	6,2 %
	100,0 %	100,0 %

Henkilöstökulujen osuus kokonaiskuluista on noussut edellisestä vuodesta. Yksittäisten ostopalvelulääkäreiden ja päivystyspalveluiden hankintaan käytettiin toimintavuonna yhteensä 0,29 milj. euroa (v. 2017 0,35 milj. euroa.)

Toiminnan rahoitus

Kuntayhtymän rahoitusasema pysyi hyvänä. Investoinnit pystyttiin rahoittamaan tulorahoituksella. Vuosikate % poistoista oli 249,6 %. Kuntayhtymän maksuvalmius oli hyvä eikä kuntayhtymällä vuodenvaiheessa ollut käytössä pitkäaikaista lainaa tai lyhytaikaista kassalainaa.

Omavaraisuusaste nousi 54,4 %:sta 58,7 %:iin. Omavaraisuusaste mittaa kuntayhtymän vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Omavaraisuuden tavoitetasona voidaan pitää 50 %:n ylittävää omavaraisuutta.

Alempi omavaraisuusaste merkitsee merkittävää velkarasitetta.

Suhteellista velkaantuneisuutta kuvaava tunnusluku parani jonkin verran ja oli 14,2 % (v. 2017 15,2 %). Lainanhoitokykyä kuvaava tunnusluku, lainanhoitokate, oli 13,7 (v. 2017 14,2). Lainanhoitokatteen tyydyttävä arvo on välillä 1–2. Lainanhoitokate on hyvä, kun sen arvo ylittää 2.

Kuntayhtymän maksuvalmius oli vuoden lopussa 56,0 päivää (v. 2017 50,6 pv).

Investointien toteutuminen

Vuoden 2018 suurimmat investointihankkeet olivat Effica-potilashallintojärjestelmään hankitut uudet osiot sekä uuden hammashoitolan rakentaminen pääterveysasemalle.

Investointimenojen kokonaistoteuma toimintavuonna oli 717 346 euroa.

Investointitulona on pääterveysaseman keittiön remonttiin saatu vakuutusyhtiön korvaus sekä Tekmen osakkeen myynnistä saadut tulot.

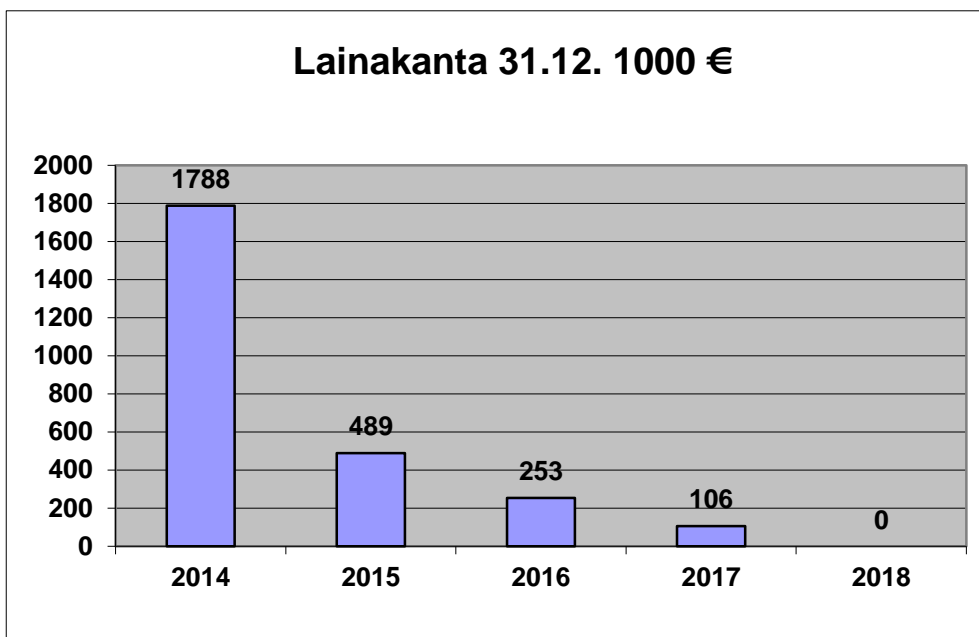
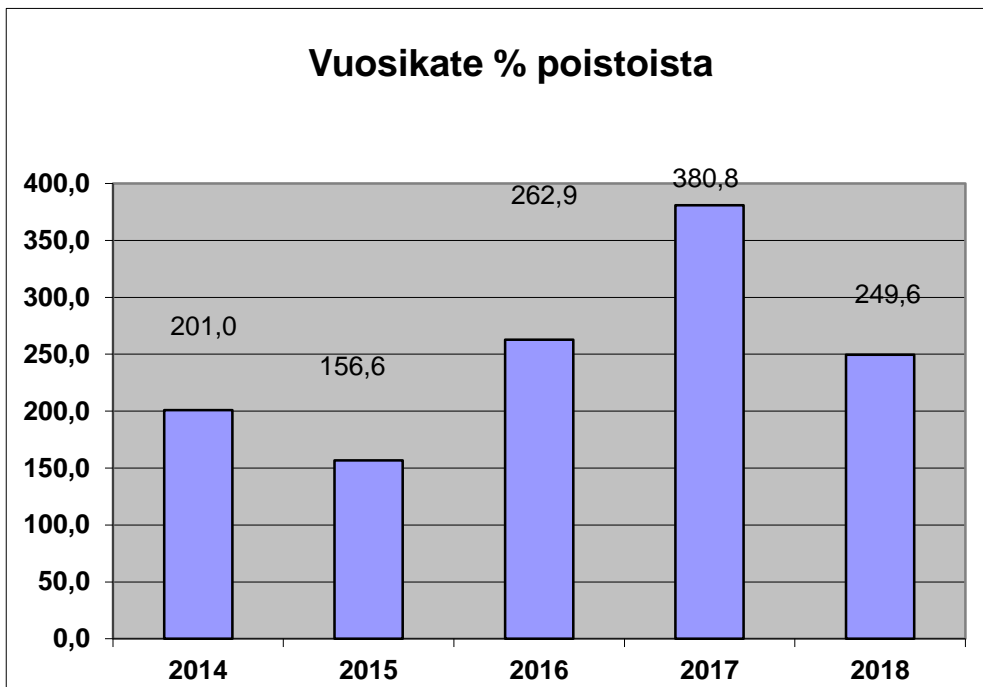
Sitovuustaso

Talousarvion sitovia eriä ovat käyttötalousosassa esitetty toimintakate. Muita sitovia eriä ovat investointimenojen loppusumma.

Jäsenkuntien maksuosuuksien toteumavertailu 2017 – 2018

Jäsenkunta/kaupunki	2017	2018	Muutos	Muutos%
Hausjärvi	5 415 800	5 449 500	33 700	0,62 %
Loppi	5 363 400	5 489 600	126 200	2,35 %
Riihimäki	19 565 800	19 218 400	-347 400	-1,78 %
Janakkala	241 800	228 000	-13 800	-5,71 %
	30 586 800	30 385 500	-201 300	-0,66 %

Vuosikate %-poistoista ja lainakannan kehitys

3.1 Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2018	2017
	1000 eur	1000 eur
Toimintatuotot	35 905	36 856
Myyntituotot	31 444	32 419
Maksutuotot	3 602	3 586
Tuet ja avustukset	188	196
Vuokratuotot	541	496
Muut toimintatuotot	130	158
Toimintakulut	-34 458	-34 752
Henkilöstökulut	-21 606	-21 585
Palkat ja palkkiot	-17 414	-17 158
Henkilösivukulut	-4 192	-4 427
Eläkekulut	-3 653	-3 641
Muut henkilösivukulut	-539	-786
Palvelujen ostot	-7 636	-7 915
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 226	-3 104
Vuokramenot	-1 715	-1 702
Muut toimintakulut	-274	-446
Toimintakate	1 448	2 104
Rahoitustuotot ja -kulut	10	6
Muut rahoitustuotot	11	12
Korkokulut	0	-2
Muut rahoituskulut	-1	-4
Vuosikate	1 458	2 110
Poistot ja arvonalentumiset	-584	-554
Suunnitelman muk. poistot	-584	-554
Tilikauden tulos	874	1 556
Poistoeron muutos	7	7
Tilikauden ylijäämä (alij.)	880	1 563

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot % toimintakuluista	104,2	106,1
Vuosikate % poistoista	249,6	380,8

3.2 Rahoituslaskelma

		2018	2017
		1000 eur	1000 eur
Toiminnan rahavirta			
	Vuosikate	1 458	2 110
	Tulorahoituksen korjauserät	-3	104
		1 454	2 214
Investointien rahavirta			
	Investointimenot	-717	-1 359
	Rahoitusosuudet investointimenoihin	23	550
	Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	5	428
		-689	-381
Toiminnan ja investointien rahavirta			
		765	1 832
Rahoituksen rahavirta			
	Antolainauksen muutokset		
	Antolainasaamisten vähennys	0	25
	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-106	-146
		-106	-146
	Oman pääoman muutokset	-283	
	Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	15	0
	Vaihto-omaisuuden muutos	42	80
	Saamisten muutos	323	-645
	Korottomien velkojen muutos	-372	204
		9	-361
Rahoituksen rahavirta			
		-381	-482
Rahavarojen muutos			
		385	1 351
Rahavarat			
	31. 12.	5 416	5 032
	1. 1.	5 032	3 681

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Investointien tulorahoitus %	210,0	260,8
Lainanhoitokate	13,7	14,2
Kassavarat 31.12. 1000 €	5416,5	5031,8
Kassasta maksut/vuosi milj €	35,3	36,3
Kassan riittävyys pv	56,0	50,6
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1 000 €	7863,7	7660,5

3.3 Tase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2018	2017	VASTATTAVAA	2018	2017
	1000 eur	1000 eur		1000 eur	1000 eur
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
Aineettomat hyödykkeet	595	566	Peruspääoma	6 287	6 287
Aineettomat oikeudet	584	543	Arvonkorotusrahasto	18	18
Muut pitkäaikaiset menot	12	23	Edell tilikausien yli-/alijäämä	0	-1 279
Aineelliset hyödykkeet	2 836	2 819	Tilikauden yli-/alijäämä	880	1 563
Maa- ja vesialueet	118	118			
Rakennukset	1 953	1 836	OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	7 185	6 588
Kiinteät rakenteet ja laitteet	164	132	POISTOERO JA VAPAAEHT VARAUKSET		
Koneet ja kalusto	594	637	Poistoero	95	101
Ennakkomaksut ja keskenener.	7	96			
Sijoitukset	1 570	1 508	POISTOERO JA VAPAAEHT VARAUKSET YHTEENSÄ	95	101
Osakkeet ja osuudet	1 560	1 498			
Muut saamiset	10	10	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	22	6
PYSYVÄT VASTAAVAT YHT.	5 001	4 893	VIERAS PÄÄOMA		
VAIHTUVAT VASTAAVAT			Lyhytaikainen	5 099	5 591
Vaihto-omaisuus	54	96	Lyh.aik.lainat rah- ja vak.lait.	0	106
Aineet ja tarvikkeet	54	96	Lyh.aik. ostovelat	1 413	1 845
Saamiset	1 930	2 267	Lyh.aik. muut velat	400	358
Pitkäaikaiset saamiset	752	814	Lyh.aik. siirtyvät korot	0	0
Muut saamiset	752	814	Lomapalkkajaksotus	2 912	2 938
Lyhytaikaiset saamiset	1 178	1 453	Lyh.aik. muut siirtovelat	374	343
Lyh.aik.myyntisaamiset	803	1 000			
Arvonlisäverosaamiset	183	248	VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	5 099	5 591
Muut saamiset muilta	61	61			
Lyh.aik.muut siirtosaamiset	131	144	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	12 401	12 287
Rahat ja pankkisaamiset	5 416	5 032			
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHT.	7 400	7 394			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	12 401	12 287			

TASEEN TUNNUSLUVUT

	2018	2017
Omavaraisuusaste %	58,7	54,4
Suhteellinen velkaantuneisuus%	14,2	15,2
Lainakanta 31.12. 1000 €	0	106
Kertynyt yli/alijäämä 1 000 €	880	283
Velat ja vastuut käyttötuloista%	22,4	21,2

3.4 Kokonaistulot ja -menot

TULOT	2018	2017
Toiminta	1000 eur	1000 eur
Toimintatuotot	35 905	36 856
Muut rahoitustuotot	11	12
Pysyvien vastaavien hyöd.luovutusvoitot	-3	-48
Investoinnit		
Pysyvien vastaavien hyöd.luovutustulot	5	428
Rahoitusosuudet investointimenoihin	23	550
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennys	0	25
Kokonaistulot yhteensä	35 942	37 824
MENOT		
Toiminta		
Toimintakulut	34 458	34 752
Korkokulut	0	2
Muut rahoituskulut	1	4
Pysyvien vastaavien hyöd.luovutustappiot	0	-151
Investoinnit		
Investointimenot	717	1 359
Rahoitustoiminta		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	106	146
Oman pääoman vähennys	283	
Kokonaismenot yhteensä	35 566	36 113
Täsmäytys		
Kokonaistulot - Kokonaismenot	376	1 711
Muut maksuvalmiuden muutokset - Raha- varojen muutos	376	1 711

3.5 Tunnuslukujen laskentaperiaatteet

Toimintatuotot % toimintakuluista	$\frac{\text{Toimintatuotot}}{\text{Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön}} \times 100$
Vuosikate % poistoista	$\frac{\text{Vuosikate}}{\text{Poistot ja arvonalentumiset}} \times 100$
Investointien tulorahoitus %	$\frac{\text{Vuosikate}}{\text{Investointien omahankintameno}} \times 100$
Lainanhoitokate	$\frac{\text{Vuosikate + korkokulut}}{\text{Korkokulut + lainanlyhennykset}}$
Kassavarat	Rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset
Kassan riittävyys pv	$\frac{365 \times \text{kassavarat 31.12.}}{\text{Kassasta maksut tilikaudella}}$
Omavaraisuusaste %	$\frac{\text{Oma pääoma + poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}}{\text{Koko pääoma - saadut ennakot}} \times 100$
Suhteellinen velkaantuneisuus %	$\frac{\text{Vieras pääoma - saadut ennakot}}{\text{Käyttötulot}} \times 100$
Lainakanta	Vieras pääoma-(Saadut ennakot+Ostovelat+Siirtovelat+Muut velat)
Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, €	Rahoituslaskelman välitulosten summa tilinpäätösvuodelta ja neljältä edelliseltä vuodelta
Velat ja vastuut pros käyttötuloista	$\frac{\text{Vieras pääoma - saadut ennakot + vuokravastuut}}{\text{Käyttötulot}} \times 100$

3.6 Tilikauden tuloksen käsittely

Yhtymähallitus esittää jäsenkuntien kunnanvaltuustoille tilikauden 873 642,34 euron ylijäämäisen tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- tuloutetaan poistoeroa suunnitelman mukaan 6 727,83 euroa
- tilikauden ylijäämä 880 370,17 euroa siirretään taseen yli-/alijäämätilille

4 TULOSALUEET

4.1 Yleisjohto ja hallinto

Yleisjohtoon ja hallintoon tulosalue käsittää kuntayhtymän yleisjohtoon, johon kuuluvat yhtymäjohtaja, johtajaylilääkäri ja johtava ylihoitaja sekä johdon sihteeristö, talouspäällikkö ja kuntayhtymän keskitetty rekrytointi. Tulosalueelle on keskitetty myös kuntayhtymän luottamushenkilöpalkkiot, tutkimus- ja kehittämis-, koulutus- ja kirjallisuusmäärärahat. Yleisjohtoon tehtävänä on kuntayhtymän toiminnan ohjaus strategiassa ja toiminta- ja taloussuunnitelmassa määriteltyjen tavoitteiden mukaisesti. Tulosalueen toimintatuottojen kokonaistoteuma oli 204 589 euroa. Tuloja

kertyi 36 789 euroa budjetoitua enemmän. Tulosalueen suurimmat tuloerät olivat koulutusvaiheessa olevien lääkäreiden koulutuskorvaukset 122 149 euroa ja muun henkilöstön koulutuskorvaukset 32 864 euroa.

Toimintamenojen kokonaistoteuma oli 993 349 euroa. Tulosalueen toimintavuoden taloudellinen tulos oli kokonaisuutena 79 240 euroa ylijäämäinen. Ylijäämä johtui sekä tulojen kertymisestä budjetoitua enemmän että säästöistä palveluiden ostoissa. Erityisesti konsulttipalveluiden ostaminen pieneni selvästi.

Taulukko 1 Taloudellinen tulos

YHTEENSÄ	Tp 2017	Ta 2018 + muutos	Toteuma 2018	Erotus	Tot %
Tuotot	194 432	167 800	204 589	36 789	122 %
Kulut	-1 167 020	-1 035 800	-993 349	42 451	96 %
Netto	-972 588	-868 000	-788 760	79 240	91 %
Poistot	0	0	0	0	0 %
Tilikauden tulos	-972 588	-868 000	-788 760	79 240	91 %
TULOSLASKELMA	Tp 2017	Ta 2018 + muutos	Toteuma 2018	Erotus	Tot %
Myyntituotot	151 497	153 000	193 541	40 541	126 %
Maksutuotot				0	0 %
Tuet ja avustukset	2 948	6 300	5 509	-791	87 %
Muut toimintatuotot	39 987	8 500	5 539	-2 961	65 %
Toimintatuotot	194 432	167 800	204 589	36 789	122 %
Henkilöstökulut	-562 021	-599 800	-596 730	3 070	99 %
Palvelujen ostot	-374 579	-394 400	-354 940	39 460	90 %
Aineet ja tarvikkeet ja tavara	-24 960	-16 100	-19 285	-3 185	120 %
Avustukset				0	0 %
Muut toimintakulut	-205 460	-25 500	-22 394	3 106	88 %
Toimintakulut	-1 167 020	-1 035 800	-993 349	42 451	96 %
Toimintakate	-972 588	-868 000	-788 760	79 240	91 %
Poistot ja arvonalentumiset				0	0 %
Tilikauden tulos	-972 588	-868 000	-788 760	79 240	91 %

4.2 Avoterveydenhuollon tulosalue

Kanta-Hämeen maakunnan avoterveydenhuollon palveluja on kehitetty yhdessä huolimatta sote-uudistukseen liittyvästä epävarmuudesta siten, että uudistuneet toiminnot voivat jatkua riippumatta hallintomallista. Yhtenä painopisteenä on digitaalisten palvelujen lisääminen, ja loppuvuodesta saatiin käyttöön minunterveyteni.fi-palvelu, sähköinen ajanvaraus terveyskeskusavustajalle ja puhallusarvojen etämittaus astmaselvittelyssä. Neuvola osallistui chatkokeiluun, joka vaatii vielä kehittämistä ennen laajempaa käyttöönottoa.

Kiireellisen hoidon yksikkö Pulssi77 ja vastaanotot

Kiireellisen hoidon yksikön ja vastaanotot toimivat yhdessä siten, että jatkumo kiireellisestä hoidosta pitkäaikaissairauksien seurantaan on saumaton ja potilaslähtöinen. Listautumista oma lääkäri - oma hoitaja -työparille on tarjottu paljon palveluja käyttäville ja kansansairauksia sairastaville, mutta harva on tarttunut mahdollisuuteen, ja uusia listautuneita kertyi kertomusvuonna vain noin 200. Mallia kehitetään edelleen toimivammaksi. Kiireettömän lääkärin vastaanoton jono saatiin purettua alkuvuodesta siten, että syksyn 2017 kymmenen viikon jono vakiintui heti alkuvuodesta kahteen viikkoon ajanvarausjärjestelyjen ja vakanssien paremman täyttöasteen myötä.

Asiakaskokemuksen ymmärtämiseen on panostettu Sitran rahoittamassa Huomisen terveyskeskus-valmennuksessa palvelu-muotoilun keinoin. Asiakastytyväisyys on noussut koko seuranta-ajan: tekstiviestikyselyissä terveyskeskuksemme suosittelemiseksi (NPS) joulukuussa oli kiireellisen hoidon yksikössä 40,5 ja kiireettömässä hoidossa 70,2. Syksyn aikana käyttöön otetussa HappyOrNot -hymynaamarykyselyssä tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä joulukuussa on kiireellisessä hoidossa 89 % ja kiireettömässä hoidossa 98 %. Kiireellisen hoidon yksikössä suurin yksittäinen tyytyväisyyttä vähentävä tekijä on odottelu. Osa potilaista saapuu ilman ajanvarausta, jolloin odotusta ei voi välttää.

Hoitajakäyntien määrä toteutui 95-prosenttisesti. Kiireettömässä hoidossa käyntimäärä alittui ja kiireellisessä hoidossa ylittyi. Ylitystä selittää palvelujen runsas kysyntä ja alitusta resurssivaje. Lääkärikäyntien määrä

toteutui 82-prosenttisesti, vaikka lääkäriavokanssit olivat 98-prosenttisesti täytettyinä. Lääketieteen kandidaattien ja vastavalmistuneiden suuri osuus ja heidän ohjaamiseensa käytetty työpanos vähensi käyntimääriä. eOimahoidon runsaampi käyttö, Kanta-palvelut ja sairaanhoidotajien lisääntyvä osaaminen kansansairauksien hoidossa muuttaa lääkärityötä vastaanotto-känneistä digitaaliseen viestintään.

Taloudessa suurimmat ylitykset olivat hoitotarvikkeet ja ostetut avo- ja laitospalvelut. Hoitotarvikkeet jaetaan terveyskeskuksesta, mutta erityisesti kalliiden hoitotarvikkeiden käyttöönotosta päättää erikoissairaanhoito. Kuntayhtymän asukkaat käyttivät sekä avo- että laitoshoidoa muissa terveyskeskuksissa ennakoitua enemmän.

Terveydenedistäminen

Neuvolassa, koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa terveystarkastukset toteutuivat asetusten ja THL:n ohjeiden mukaisesti. Terveyskeskuksemme kehitettiin raskausdiabeteksen hoitoa ja ennalta ehkäisyä, ja maakunnan muut terveyskeskukset myös hyödyntävät luotua materiaalia.

Perheiden kokonaisvaltaisen tuen tarpeeseen vastaamiseksi Riihimäellä on kokeiltu perhetukiterveydenhoitaja-mallia, jossa työmenetelmään koulutettu terveydenhoitaja tekee kotikäyntejä 3 - 4 kertaa samaan perheeseen. Palaute asiakkailta ja yhteistyökumppaneilta on ollut positiivista, ja kokeilu on tarkoitus vakiinnuttaa työtavaksi vuonna 2019 ehkäisemään raskaampien palvelujen, kuten lastensuojelun ja lastenpsykiatrian, tarvetta. Vauvaperheitä tuetaan Vahvuutta vanhemmuuteen -ryhmissä, joita järjestetään yhdessä varhaiskasvatuksen kanssa. Perhevalmennusta tarjotaan kaikille ensimmäistä lastaan odottaville, ja sitä on kehitetty yhdessä sairaanhoitopiirin ja seurakunnan kanssa.

Synnytysten ja lasten määrät kuntayhtymän alueella jatkoivat laskua. Käyntimäärät jäivät kuusi prosenttia suunnitellusta.

Synnytykset	2015	2016	2017	2018
Hausjärvi	94	62	60	47
Loppi	64	62	75	40
Riihimäki	279	255	261	220
Yhteensä	437	379	396	307

Kuntoutus- ja terapiapalvelut

Avoterveydenhuollon fysioterapeutit muuttivat huhtikuussa Riihimäen terveysasemalta Riihimäen sairaalan 7. kerrokseen samoihin tiloihin vastaanoton kanssa. Muuton myötä fysioterapia jäi ilman omaa ryhmätalaa, mutta ryhmät jatkoivat supistetusti Riihikodilla. Vuonna 2019 valmistuu ryhmätalun remontti Riihimäen sairaalalla.

Lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineasiakkaiden arviointia ennen apuvälineen lainausta ja lainan aikana on tehostettu: uudelle kävelytelevälineasiakkaalle tehdään toimintakykytesti, ohjataan tasapainoharjoitusohjelma ja hänelle tarjotaan tasapainoryhmää. Jos apuvälinearviosta on kulunut kymmenen vuotta tai enemmän, kotikäynnillä varmistetaan, että asiakkaalla on senhetkistä toimintakykyä edistävät apuvälineet käytössä.

Terapiapalveluissa sijaisten saanti oli haaste, joten käyntimäärät toteutuivat vain 66-prosenttisesti. Koko Suomessa vallitsee puheterapeuttivaje, ja täyttämättömien vakanssien palkkoja on käytetty palvelun ostoon yksityisiltä ja Janakkalan kunnalta. Lääkinnällisessä kuntoutuksessa palveluiden ostot alittuivat sunni-

tellusta kahdeksalla prosentilla, ja apuvälineissä pysyttiin talousarviossa. Toiminnan ja talouden tasapaino on haasteellinen, koska terapeutit ja kuntoutustyöryhmä arvioivat tarpeen yksi asiakas kerrallaan.

Mielenterveys- ja päihdepalvelut

Matalan kynnyksen mielenterveys- ja päihdepalvelujen kysyntä kasvoi vuoden aikana merkittävästi. Takaisinsoitto otettiin käyttöön kesäkuussa, ja sen jälkeen aika alkuarviosta hoitoon pääsyyn venyi hipomaan kolmen kuukauden hoitotakuurajaa, jota ei kuitenkaan ylitetty. Henkilöstön vaihtuvuus ja terveyskeskussairaalalan osastotoiminnan kehittämisen aiheuttama vakinaisten työsopimussuhteiden täyttökielto vaikutti myös hoitoon pääsyyn, koska mielenterveys- ja päihdetyössä hoidon jatkuvuus on erityisen tärkeää. Työntekijän vaihtuminen kesken hoitajakson lisää käyntejä ja pidentää hoitajaksoa.

Riihimäellä erikoissairaanhoidon, perusterveydenhuollon ja sosiaalityön yhdessä kehittämistä Ketterä-alkuarvioinnista kaikille asiakkaille luovuttiin loppuvuodesta, ja uutta Ketterää kehitetään. Osalle matalan kynnyksen asiakkaista riittää selkeästi kevyempi arvio.

Käyntimäärät lisääntyivät vuodesta 2017, mutta jäivät edelleen 10 prosenttia alle suunnitellun.

Tulosalueen talous

Toimintatuotot toteutuivat talousarvion mukaisesti. Toimintakulut ylittyivät yhdellä prosentilla. Suurin ylitys oli palveluiden ostoissa ja hoitotarvikkeissa, kuten yllä kuvattu

Taulukko 1: Toiminnallinen tulos

Suoritettavoitteet:	Toteuma 2017	Tavoite 2018	Toteuma 2018	Erotus tav-tot 2018	Toteuma %
Vastaanottokäynnit	48 015	59 000	48 197	-10 803	82 %
Lääkärikäynnit	15 411	24 000	17 858	-6 142	74 %
Hoitajakäynnit	32 604	35 000	30 339	-4 661	87 %
Päivystyskäynnit	35 752	36 000	36 043	43	100 %
Lääkärikäynnit	21 968	24 000	21 406	-2 594	89 %
Hoitajakäynnit	13 784	12 000	14 637	2 637	122 %
Terveyden edistäminen, käynnit	38 420	40 000	37 618	-2 382	94 %
Koulu- ja opiskeluth:n käynnit	19 656	21 000	19 578	-1 422	93 %
Neuvolakäynnit	18 764	19 000	18 040	-960	95 %
Kuntoutus- ja terapiapalvelu, käynnit	17 829	19 000	17 566	-1 434	92 %
Eriytyistyöntekijät	3 165	4 000	2 664	-1 336	67 %
Fysioterapia	10 301	11 000	10 257	-743	93 %
Lääkinnällinen kuntoutus	4 363	4 000	4 645	645	116 %
Mielenterveys- ja päihdeyksikkö	6914	8400	7581	-819	90 %
Käynnit	6914	8400	7581	-819	90 %

Taulukko 2: Taloudellinen tulos

YHTEENSÄ	Tp 2017	Ta 2018 + muutos	Toteuma 2018	Erotus	Tot %
Tuotot	17 766 569	18 090 600	18 050 195	-40 405	100 %
Kulut	-15 824 480	-15 748 800	-15 994 200	-245 400	102 %
Netto	1 942 089	2 341 800	2 055 995	-285 805	88 %
Poistot	-38 186	-117 700	-91 954	25 746	78 %
Tilikauden tulos	1 903 903	2 224 100	1 964 041	-260 059	88 %
TULOSLASKELMA	Tp 2017	Ta 2018 + muutos	Toteuma 2018	Erotus	Tot %
Myyntituotot	16 562 366	16 749 500	16 714 047	-35 453	100 %
Maksutuotot	874 452	944 500	889 508	-54 992	94 %
Tuet ja avustukset	36 813	30 100	28 609	-1 491	95 %
Muut toimintatuotot	292 938	366 500	418 031	51 531	114 %
Toimintatuotot	17 766 569	18 090 600	18 050 195	-40 405	100 %
Henkilöstökulut	-8 964 159	-9 457 400	-9 104 245	353 155	96 %
Palvelujen ostot	-3 911 537	-3 279 600	-3 698 576	-418 976	113 %
Aineet ja tarvikkeet ja tavara	-2 030 538	-1 973 000	-2 177 875	-204 875	110 %
Avustukset	0	0	0	0	0 %
Muut toimintakulut	-918 246	-1 038 800	-1 013 504	25 296	98 %
Toimintakulut	-15 824 480	-15 748 800	-15 994 200	-245 400	102 %
Toimintakate	1 942 089	2 341 800	2 055 995	-285 805	88 %
Poistot	-38 186	-117 700	-91 954	25 746	78 %
Tilikauden tulos	1 903 903	2 224 100	1 964 041	-260 059	88 %

4.3 Suun terveydenhuollon tulosalue 2018

Vuonna 2018 suun terveydenhuollon toiminta sujui lähes suunnitellusti. Yhteydenotto suun terveydenhuoltoon toimi hyvin, sillä kaikkiin puheluihin pystyttiin vastaamaan. Aikuispotilaan hammaslääkärin tutkimusajan sai tavoitteen mukaan 30 päivässä Hausjärvellä koko vuoden ajan. Riihimäellä tutkimusajan sai 8-45 päivän sisällä (ka 27,4 päivää) ja Lopella 18-49 päivän sisällä (ka 31 päivää).

Vuonna 2018 hammaslääkärin ja suuhygienistin vastaanottoaikoja oli tarjolla klo 7:30-18:00.

Suun terveydenhuollon asiakastyytyväisyyttä arvioitiin vuoden 2018 ajan jatkumona tekstiviestikyselyn avulla. Asiakkaat vastasivat kyselyyn saadun palvelun perusteella. Kyselyyn vastasi lähes 1900 asiakasta. Vastanneista asiakkaista 88 % arvioi palvelun laadun kiitettäväksi (arvosanoilla 9 ja 10, asteikko 0-10). Vain 3,5 % vastanneista asiakkaista arvioi palvelun laadun heikoksi (arvosanoilla 0-6, asteikko 0-10).

Vuonna 2018 Peltosaaren hammashoitola siirtyi Riihimäen terveysasemalle, jonne remontoitiin hoituhuoneet ja muut tarvittavat tilat kolmelle hammaslääkärille ja kahdelle suuhygienistille. Hoitolan siirto uusiin tiloihin suunniteltiin porrastetusti marras- ja joulukuussa eikä toiminnassa ollut sulkuja.

Vuonna 2018 suun terveydenhuollon suorittemäärät ylittivät tavoitetason kaikkien ammattiryhmien osalta. Ainoastaan oikomishoidon hammaslääkäreiden suorittemäärä jäi alle tavoitetason, koska oikomishoidon erikoistuva hammaslääkäri aloitti työssään vasta elokuussa.

Hausjärveläisille suoritetuista suun hoidon toimenpiteistä 46 % ja loppilaisille suoritetuista suun hoidon toimenpiteistä 38 % tehtiin Riihimäellä.

Tulosalueen talous

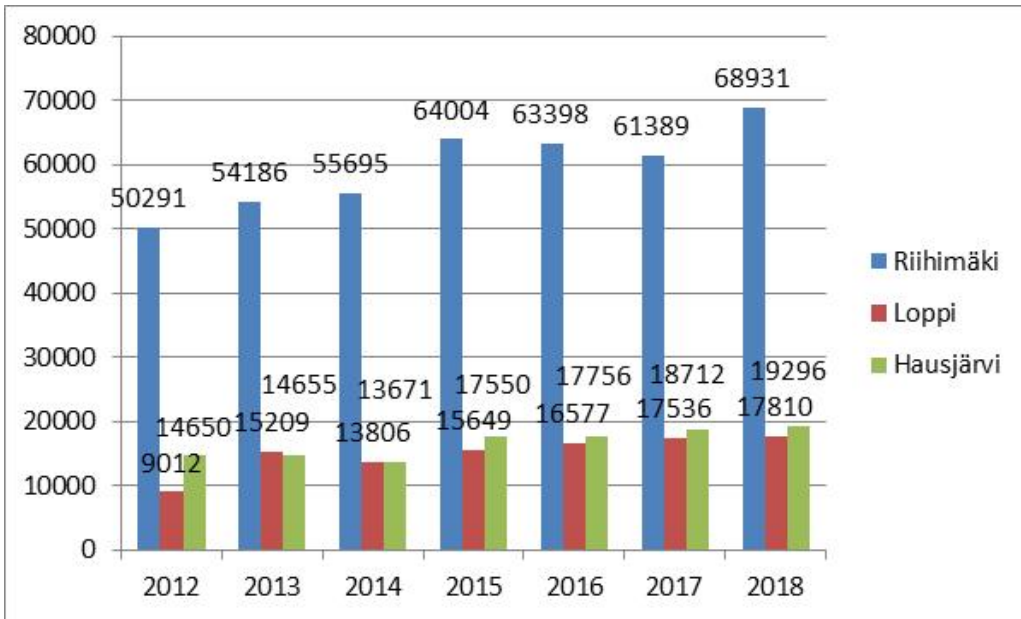
Vuonna 2018 suun terveydenhuollon toimintakulut alittuivat noin 60 000 euroa. Aineita ja tarvikkeita kului noin 120 000 euroa suunnit-

teltua vähemmän, mikä kompensoi mm palkkojen sopimustenmukaista nousua.

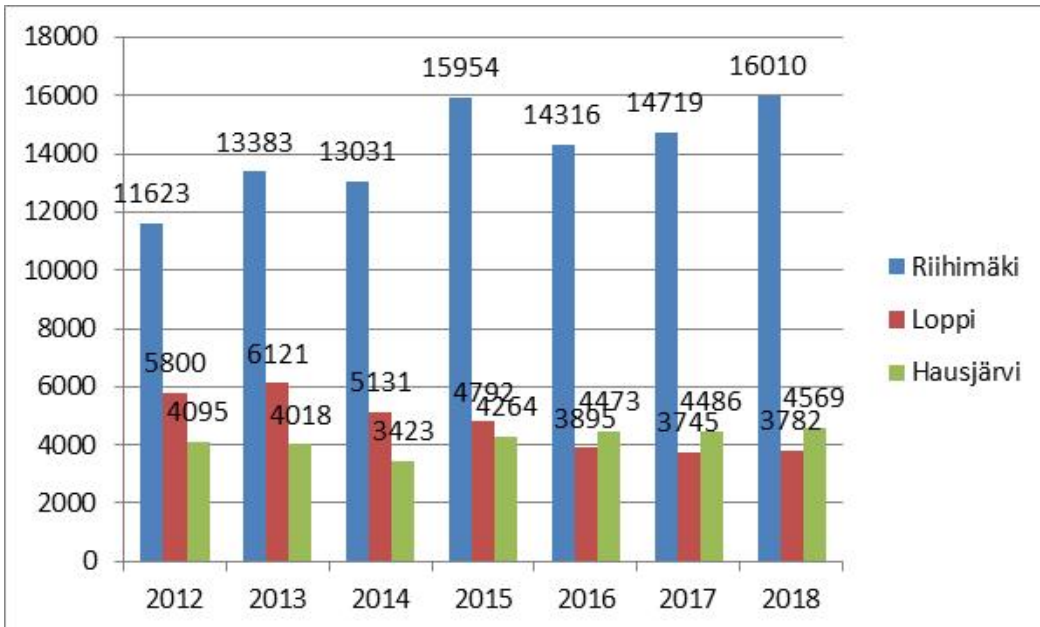
Asiakasmaksutulot ylittyivät noin 25 000 euroa. Palvelujen ostot ylittyivät noin 39 000 euroa, koska mm nukutuksessa tehtävä suunhoidon tarve oli odotettua suurempaa.

Investointihankintana Riihimäen terveysasemalle hankittiin yksi uusi hammaslääkärin yksikkö ja viiteen hoituhuoneeseen uusittiin ylläpito- ja investointihankintana imujärjestelmät.

Kuvio 1 Hammaslääkäreiden suorittama toimenpiteiden määrä riihimäkeläisille, loppilaisille ja hausjärveläisille vuosina 2012-2018.

Kuvio 2 Suuhygienistien suorittama toimenpiteiden määrä riihimäkeläisille, loppilaisille ja hausjärveläisille vuosina 2012-2018.

Taulukko 1 Toiminnallinen tulos

Suoritetavoitteet:	Toteuma 2017	Tavoite 2018	Toteuma 2018	Erotus tav-tot 2018	Toteu- ma %
Suun terveydenhuollon suoritteet	124 546	125 200	135 294	10 094	108 %
Hammashoitajan vastaanotto, tutkimus ja ennaltaehkäisevä	415	500	602	102	120 %
Hammaslääkärin vastaanotto	90 419	87 200	97 071	9 871	111 %
Hammaslääkärin vo, oikomishoito	7 805	10 500	9 566	-934	91 %
Suuhygienistin vastaanotto	23 108	24 000	24 534	534	102 %
Muut hammashuollon palvelut	2 799	3 000	3 521	521	117 %

Taulukko 2 Taloudellinen tulos

YHTEENSÄ	Tp 2017	Ta 2018 + muutos	Toteuma 2018	Erotus	Tot %
Tuotot	6 409 751	6 170 300	6 200 877	30 577	100 %
Kulut	-4 818 450	-4 978 500	-4 916 996	61 504	99 %
Netto	1 591 301	1 191 800	1 283 881	92 081	108 %
Poistot	-110 816	-115 900	-111 347	4 553	96 %
Tilikauden tulos	1 480 485	1 075 900	1 172 534	96 634	109 %
TULOSLASKELMA	Tp 2017	Ta 2018 + muutos	Toteuma 2018	Erotus	Tot %
Myyntituotot	4 598 107	4 313 500	4 314 096	596	100 %
Maksutuotot	1 792 841	1 844 000	1 869 570	25 570	101 %
Tuet ja avustukset	18 052	12 800	17 211	4 411	134 %
Muut toimintatuotot	751	0	0	0	0 %
Toimintatuotot	6 409 751	6 170 300	6 200 877	30 577	100 %
Henkilöstökulut	-3 902 034	-3 974 700	-4 010 824	-36 124	101 %
Palvelujen ostot	-389 207	-354 500	-393 837	-39 337	111 %
Aineet ja tarvikkeet ja tavara	-378 435	-487 600	-365 358	122 242	75 %
Avustukset	0	0	0	0	0 %
Muut toimintakulut	-148 774	-161 700	-146 977	14 723	91 %
Toimintakulut	-4 818 450	-4 978 500	-4 916 996	61 504	99 %
Toimintakate	1 591 301	1 191 800	1 283 881	92 081	108 %
Poistot	-110 816	-115 900	-111 347	4 553	96 %
Tilikauden tulos	1 480 485	1 075 900	1 172 534	96 634	109 %

4.4 Sairaalan tulosalue

Toimintavuonna 2018 sairaalan tulosalueella kehitettiin asiakaslähtöistä toimintaa useasta näkökulmasta, ja asiakastyytyväisyyttä mitattiin kaksi kertaa vuoden aikana kaikissa sairaalan tulosalueen yksiköissä. Tulosten mukaan potilaat olivat tyytyväisiä saamaansa hoitoon: vastanneista 80 % ilmoitti olevansa tyytyväisiä hoitoon ja palveluun.

Lyhytaikaishoitopäivien osuus oli 99,8 %. Osuus kasvoi 3,3 prosenttiyksikköä edelliseen vuoteen verrattuna (96,5 %). Päätyneiden hoitajaksojen määrä lisääntyi hieman edelliseen vuoteen verrattuna (Kuvio 1.). Tässä oli suurta vaihtelua osastojen välillä: akuuttiosastoilla päätyneitä hoitajaksoja oli yli 1 000 (1 253 ja 1 007), ja vastaavasti geriatrisella kuntoutusosastolla päätyneitä hoitajaksoja oli hieman yli 400.

Hoitopäivien määrässä ei ollut suurta eroa edelliseen vuoteen verrattuna (18 267 hoitopäivää vuonna 2018 ja 18 503 hoitopäivää vuonna 2017).

Keskimääräinen hoitoaika oli alle 7 vrk. Tässä oli jonkin verran vaihtelua osastojen välillä: akuuttiosastoilla keskimääräinen hoitoaika oli noin 5 vrk ja geriatrisella kuntoutusosastolla se oli 15,5 vrk.

Osastohoidon kuormitusaste oli keskimäärin 83,4 %. Tämä tarkoittaa, että osastoilla oli keskimäärin kymmenen potilaspaiikkaa vähemmän käytössä kuin sairaansijamäärä huomioiden olisi pitänyt olla. Tästä syystä sairaalan tulosalueella aloitettiin syksyllä osastojen sairaansijojen vähentämisen suunnittelu, ja henkilökunnan kanssa käytiin yhteistoimintaneuvottelut. Sairaansijojen vähentäminen ja yhden osaston lakkauttaminen toteutui tammikuussa 2019.

Osastoilla kehitettiin vuoden aikana potilaslähtöistä toimintaa. Keväällä 2018 akuuttiosastolla aloitettiin sydämen vajaatoimintapotilaan omahoidon kehittämishanke, joka otettiin osaston pysyväksi toimintatavaksi pilotin jälkeen. Toiminta on saanut potilailta paljon myönteistä palautetta ja sydämen vajaatoimintaa sairastavien potilaiden omahoito on kehittämisen myötä paremmalla tolalla.

Myös saattohoitoa kehitettiin: akuuttiosasto 2:lla aloitettiin lokakuussa palliatiivisen poliklinikan pilotti, ja pilotin jälkeen toimintaa päätettiin jatkaa pysyvänä toimintana. Palliatiivinen poliklinikka ottaa potilaita vastaan kerran viikossa. Poliklinikka on saanut potilailta hyvää palautetta, ja poliklinikan toiminnan ansiosta Riihimäen seudun palliatiiviset potilaat ovat nyt paremmin hoidon piirissä.

Kotisairaanhoidon käyntimäärät laskivat lähes 10 % (Kuvio 2.). Käynnit vähentyivät Riihimäen kotisairaanhoidossa ja Lopen kotisairaanhoidossa. Lopen kotisairaanhoidon käyntien vähenemiseen oli syynä se, että yksi kotisairaanhoidaja on ollut irrotettuna kotikuntoutuksen ja sen kehittämiseen. Kotikuntoutuksella on saatu hyviä tuloksia aikaiseksi, mm. pitkäaikaiseen asumispalveluun joutumista on saatu lykättyä.

Kotisairaalan käyntimäärät lisääntyivät lähes 12 % (Kuvio 3.). Kotisairaalassa hoidettiin vuoden aikana 591 potilasta. Saattohoidossa oli 30 potilasta. Kotisairaalassa hoidettiin vuoden aikana yhteensä viisi lapsipotilasta. Lapsia alettiin hoitaa kotisairaalassa huhtikuusta 2018 alkaen. Tämä on erinomainen esimerkki organisaatorajat ylittävästä yhteistyöstä, kun lapsipotilaan hoidon kotona toteuttaa terveyskeskuksen sairaanhoitaja ja hoitovastuu on erikoissairaanhoidossa lasten lääkäriellä. Lapsipotilaiden määrä jäi kuitenkin arvioitua pienemmäksi.

Muistisairauksien tutkimukseen ja hoitoon pääsi geriatrian poliklinikalla Kansallisen muistiohjelman 2012–2020 mukaisesti. Lääkärin työpanosta keskitettiin tavoitteen mukaisesti ensikäynteihin ja diagnoosin tekemiseen ja sairaanhoitajan työpanosta seurataan. Geriatrian poliklinikan käyntimäärissä tapahtui selvää lisäystä: käyntejä oli noin 17,5 % enemmän kuin vuonna 2017 (Kuvio 4.). Tämä johtui pääosin siitä, että poliklinikka purki syntyneitä jonoja.

Tehostetussa palveluasumisessa tehtiin 472 kotikäyntiä (tavoite 500). Riihimäellä tehtiin kotikäynneistä n. 93 %. Hausjärven ja Lopen lääkärin kotikäynnit yksiköissä näyttävät jääneen huomattavan vähäiseksi tilastointivirheestä johtuen. Tehostetussa palveluasumisessa suuri osa asukkaiden asioista käsitel-

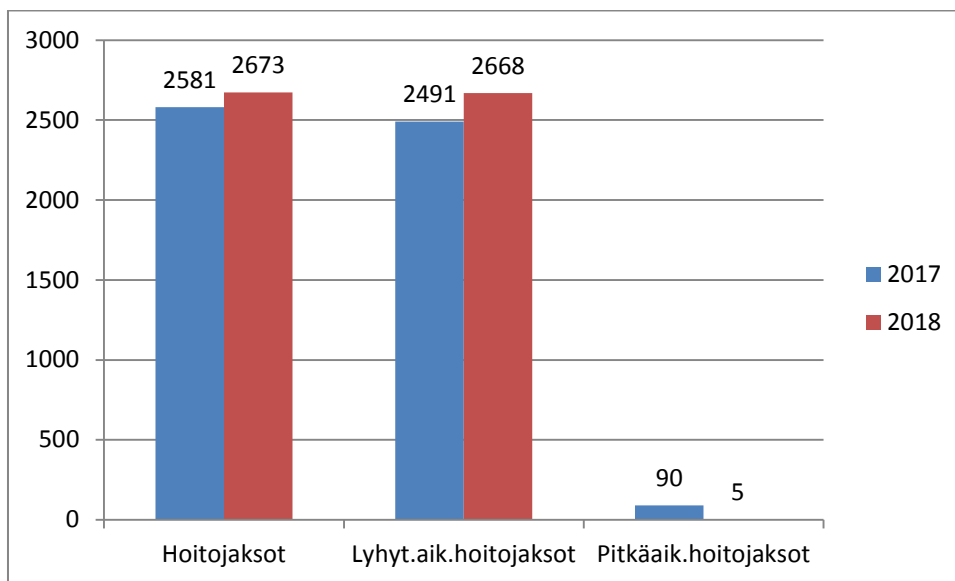
lään sairaanhoitajan esittelemänä konsultaatioina (mm. laboratoriovastaukset, reseptien uusinnat, lääkityksen arviointi), jolloin lääkärin ei ole välttämätöntä tavata potilasta. Kaikkiin tehostetun palveluasumisen yksiköihin tehdään käyntejä joka tai joka toinen viikko sekä tarvittaessa. Riihimäellä käynnit toteutetaan kolmena ja Lopella ja Hausjärvellä kahtena päivänä viikossa, muina päivinä asiat hoidetaan sähköisesti ja puhelimitse. Riihimäellä asumispalveluja hoitaa yksi lääkäri, Lopella ja Hausjärvellä toimiva lääkäri hoitaa palveluasumisen lisäksi myös kotisairaanhoidon. Palveluasumisen yksikköjä varten on järjestetty puhelinpäivystys arki-iltaisoin klo 20 saakka konsultointia varten.

Sairaalan tulosalueen toimintatuotot toteutuivat noin 56 000 euroa talousarviota pienempinä (toteuma 99,4 %). Kotikuntakorvauksia kertyi noin 150 000 euroa arvioitua enemmän, mikä johtui pääosin kotisairaalassa ja osastoilla hoidetuista ulkokuntalaisista. Sen

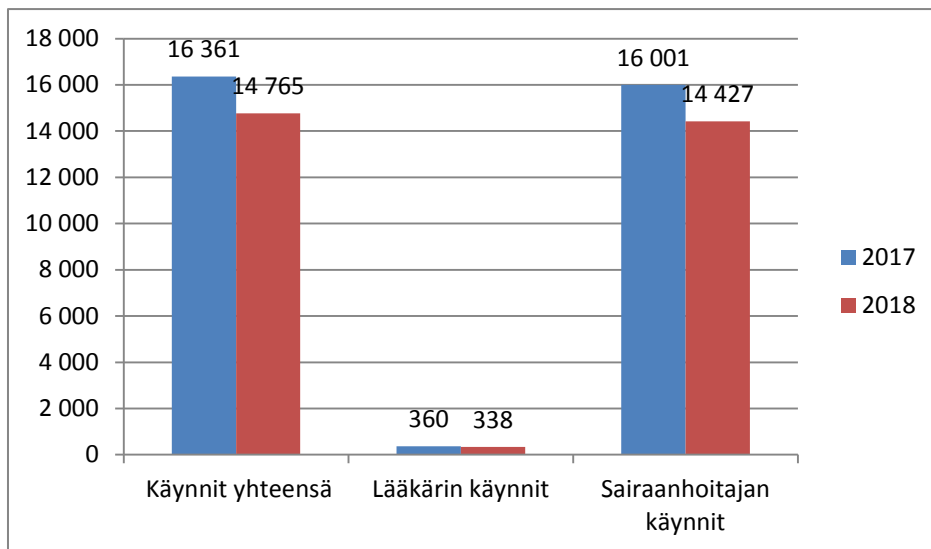
sijaan osastohoidon asiakasmaksut jäivät noin 137 000 euroa talousarviota pienemmiksi, mikä johtui pienemmästä potilasmäärästä. Samoin kotisairaanhoidon asiakasmaksut toteutuivat noin 39 000 euroa talousarviota pienempinä. Sairaalan tulosalueen toimintakulut jäivät noin 340 000 euroa pienemmiksi (toteuma 95,8 %). Hoitohenkilökunnan sijaismäärärahaa jäi käyttämättä noin 33 500 euroa ja lääkärihenkilöstön sijaismäärärahaa noin 12 500 euroa. Sijaisia ei ollut tarvetta ottaa samassa määrin kuin yleensä, kun osastojen kuormitusaste jäi tavoitetta matalammaksi.

Ravitsemuspalveluiden määrärahaa jäi käyttämättä lähes 74 000 euroa johtuen osastojen pienemmästä potilasmäärästä. Vuokrakuulissa tuli säästöä noin 158 000 euroa, kun geriatrinen kuntoutusosasto ei päässyt muuttamaan Riihimäen sairaalan tiloihin vuonna 2018, kuten oli alun perin suunniteltu.

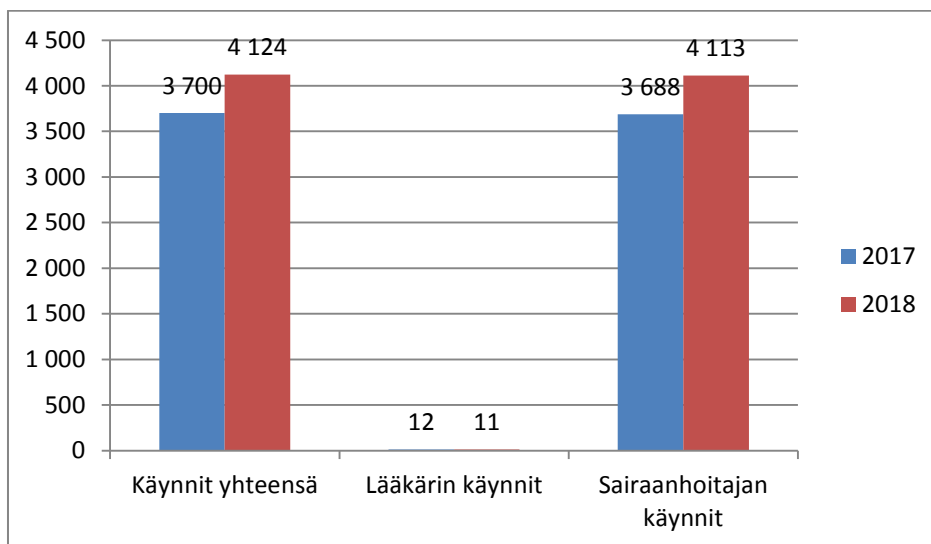
Kuvio 1. Osastohoidon päätyneet hoitajaksot

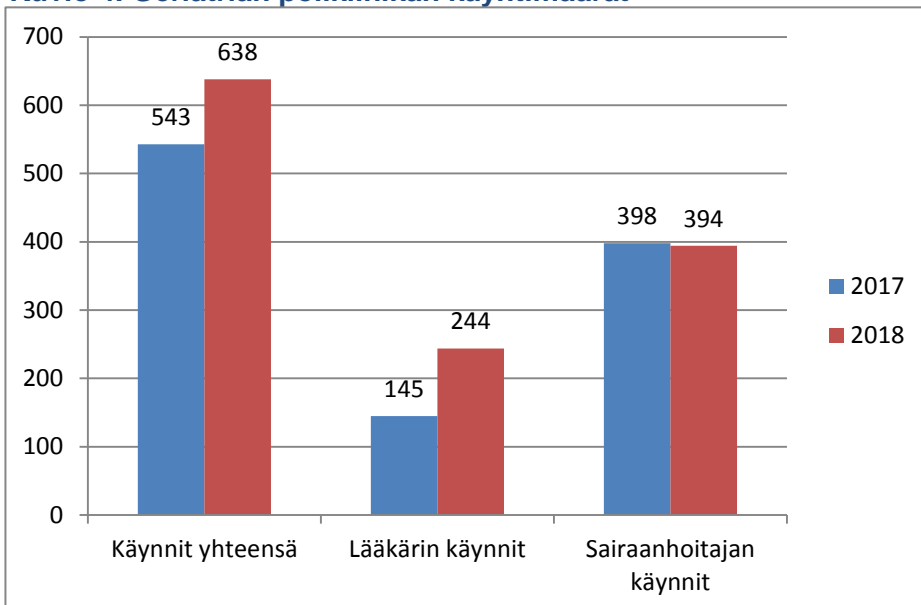
Kuvio 2. Kotisairaanhoidon käyntimäärät

Kuvio 3. Kotisairaalan käyntimäärät

Kuvio 4. Geriatrian poliklinikan käyntimäärät

Taulukko 1 Toiminnallinen tulos

Suoritetavoitteet:	Toteuma 2017	Tavoite 2018	Toteuma 2018	Erotus tav-tot 2018	Toteuma %
Sairaalan hoitopäivät	18 503	22 000	18 267	-3 733	83 %
Kotisairaanhoidon käynnit	16 361	15 000	14 765	-235	98 %
Kotisairaalan käynnit	3 700	3 700	4 124	424	111 %
Palveluasumisen lääkärikäynnit	312	500	472	-28	94 %
Geriatrian poliklinikan käynnit	543	600	638	38	106 %

Taulukko 2 Taloudellinen tulos

YHTEENSÄ	Tp 2017	Ta 2018 + muutos	Toteuma 2018	Erotus	Tot %
Tuotot	10 866 989	9 998 700	9 942 444	-56 256	99 %
Kulut	-7 928 866	-8 219 400	-7 873 829	345 571	96 %
Netto	2 938 123	1 779 300	2 068 615	289 315	116 %
Poistot	-52 815	-23 600	-20 414	3 186	87 %
Tilikauden tulos	2 885 308	1 755 700	2 048 201	292 501	117 %
TULOSLASKELMA	Tp 2017	Ta 2018 + muutos	Toteuma 2018	Erotus	Tot %
Myyntituotot	9 941 062	8 967 800	9 094 776	126 976	101 %
Maksutuotot	901 982	997 400	821 933	-175 467	82 %
Tuet ja avustukset	22 111	32 500	24 650	-7 850	76 %
Muut toimintatuotot	1 834	1 000	1 085	85	109 %
Toimintatuotot	10 866 989	9 998 700	9 942 444	-56 256	99 %
Henkilöstökulut	-5 496 738	-5 521 900	-5 390 326	131 574	98 %
Palvelujen ostot	-1 621 617	-1 680 300	-1 627 200	53 100	97 %
Aineet ja tarvikkeet ja tavara	-332 571	-383 400	-364 252	19 148	95 %
Avustukset	0	0	0	0	0 %
Muut toimintakulut	-477 940	-633 800	-492 051	141 749	78 %
Toimintakulut	-7 928 866	-8 219 400	-7 873 829	345 571	96 %
Toimintakate	2 938 123	1 779 300	2 068 615	289 315	116 %
Poistot	-52 815	-23 600	-20 414	3 186	87 %
Tilikauden tulos	2 885 308	1 755 700	2 048 201	292 501	117 %

4.5 Tukipalveluiden tulosalue

Kuntayhtymän tukipalvelut toimivat yhtenä tulosalueena, joka sisältää taloushallinnon, tietohallinnon, kiinteistö- ja teknisen huollon, siivoustoimen sekä vaatehuollon.

Kuntayhtymän toiminnan ja talouden tilanteen kehitystä seurattiin kuukausittain johtoryhmässä. Tukipalveluiden talouspäällikön laatima toiminnan ja talouden kuukausiraportti käsiteltiin joka kuukausi myös yhtymähallituksessa.

Kuntayhtymän palkka- ja taloushallinnon toimintaprosessien kehittämiseksi jatkettiin yhteistyöpalavereja RHL-Data Oy:n (palvelukeskus) kanssa. Säännöllisissä seurantapalavereissa käytiin läpi toimintaa ja haettiin ratkaisuja toiminnassa esille tulleisiin asioihin.

Kuntayhtymä tiivisti yhteistyötä Tekme Oy:n kanssa ja solmi yhtiön kanssa logistiikkapalveluita koskevan sopimuksen. Yhtiön nimi on sittemmin muuttunut Kanta Logistiikka Oy:ksi.

Tukipalveluiden toimintatulojen kokonaistoteuma oli 375 950 euroa.

Tukipalveluiden suurin tuloerä oli vuokratuotot, joita kertyi yhteensä 159 553 euroa. Ulkopuolisille vuokratuissa neliömäärissä tapahtuneiden muutosten takia vuokratuotot jäivät alle budjetoidun 78 547 euroa. Muita toimintatuottoja kertyi ulkopuolisten kuntayhtymälle maksamista siivoustuloista 80 305 euroa.

Toimintamenojen kokonaistoteuma oli yhteensä 3 842 301 euroa. Merkittäviä säästöjä saatiin aikaan henkilöstökuluissa toiminnan tehostamisen ja uudelleen järjestelyjen kautta. Henkilöstökuluissa saavutettiin noin 284 000 euron säästöt. Vastaavasti myös palveluiden ostoihin kiinnitettiin huomiota ja

ostopalveluiden hankinnassa käytettiin tarkkaa tarveharkintaa. Palveluostot perustuivat aina todelliseen tarpeeseen. Toimenpiteiden seurauksena palveluiden ostoissa saavutettiin talousarvioon verrattuna yli 200 000 euron säästö. Tukipalveluiden tulosalueen tulos oli kokonaisuutena 506 171 euroa arvioitua parempi.

Taulukko 1 Taloudellinen tulos

YHTEENSÄ	Tp 2017	Ta 2018 + muutos	Toteuma 2018	Erotus	Tot %
Tuotot	515 579	457 000	375 950	-81 050	82 %
Kulut	-4 137 360	-4 428 000	-3 842 301	585 699	87 %
Netto	-3 621 781	-3 971 000	-3 466 351	504 649	87 %
Poistot	-352 192	-361 700	-360 179	1 521	100 %
Tilikauden tulos	-3 973 973	-4 332 700	-3 826 530	506 170	88 %
TULOSLASKELMA	Tp	Ta 2018	Toteuma	Erotus	Tot
	2017	+ muutos	2018		%
Myyntituotot	180 976	150 000	111 321	-38 679	74 %
Maksutuotot	0	0	0	0	0 %
Tuet ja avustukset	16 247	21 600	17 919	-3 681	83 %
Muut toimintatuotot	318 356	285 400	246 710	-38 690	86 %
Toimintatuotot	515 579	457 000	375 950	-81 050	82 %
Henkilöstökulut	-1 863 131	-2 017 800	-1 733 783	284 017	86 %
Palvelujen ostot	-1 589 298	-1 759 300	-1 540 716	218 584	88 %
Aineet ja tarvikkeet ja tavara	-326 118	-333 600	-289 492	44 108	87 %
Avustukset	0	0	0	0	0 %
Muut toimintakulut	-358 813	-317 300	-278 310	38 990	88 %
Toimintakulut	-4 137 360	-4 428 000	-3 842 301	585 699	87 %
Toimintakate	-3 621 781	-3 971 000	-3 466 351	504 649	87 %
Poistot	-352 192	-361 700	-360 179	1 521	100 %
Tilikauden tulos	-3 973 973	-4 332 700	-3 826 530	506 170	88 %

4.6 Ympäristöterveydenhuollon tulosalue

Ympäristöterveyden tehtävänä on varmistaa asukkaille terveellinen elinympäristö ja turvalliset elintarvikkeet sekä huolehtia eläinten hyvinvoinnista ja järjestää alueen kotieläimille tarvittavat eläinlääkäripalvelut.

Ympäristöterveys muodostuu kahdesta tulosyksiköstä, terveystarkastuksesta ja eläinlääkintähuollosta ja se tuottaa palveluita Riihimäen, Lopen, Hausjärven ja Janakkalan alueille.

Vuoden 2018 valvonnan teemana oli vaikuttavuus ja tuloksellisuus. Mittareina olivat riskiperusteisesti laaditun valvontasuunnitelman riittävä toimialakohtainen toteutuminen sekä todetuista epäkohdista annettujen korjausvaatimusten toteutuminen. Tavoite, vähintään 90 % suunnitelmallisista tarkastuksista, toteutui elintarvikevalvonnassa (94,5 %). Myös terveys- ja tupakkavalvonnassa (89,8 %) ja tupakkavalvonnassa (89,5 %) päästiin hyvin lähelle tavoitetta.

Elintarvikehuoneistojen uusien tilojen tai toimijavaihdosten osalta tavoitteena oli, että aloitustarkastuksista toteutuu ohjeiden mukaisessa määräajassa 95 %. Ohjeiden mukainen määräaika vaihtelee toiminnan luonteesta riippuen 1-6 kk. Vuoden aikana toteutui 43/45(96 %) aloitustarkastuksesta sovittu määräaika.

Mikäli tarkastuksilla todetaan, etteivät lainsäädännön vaatimukset täyty, on ryhdyttävä tarvittaviin jatkotoimenpiteisiin. Kauden aikana tehtiin yhteensä 321 Oivajärjestelmään kuuluvaa elintarviketarkastusta. Näistä 34 tarkastuskäynnillä annettiin kehoitus tai määräys korjata elintarviketurvallisuutta heikentäviä tai vaarantavia epäkohtia. Näistä kaikkiin tehtiin tarvittavat uusintatarkastukset.

Vuonna 2018 oli kaksi pienehköä ruokamyrkytys-epidemiaa. Molemmat olivat noroviruksen aiheuttamia. Yhtään talousvesivälitteistä epidemiaa ei todettu.

Valtakunnallinen VATI tietojärjestelmän käyttöönotto vuoden 2019 alussa edellytti kohde-

tieto- ja kirjaamismuutoksia sekä tietojen siirron tarkastuksia. Terveystarkastuksen edustajia on ollut aktiivisesti mukana VATI järjestelmän valtakunnallisessa kehittämishankkeessa.

Eläinlääkintähuollossa suoritemäärä jäi hieman tavoitteesta ja suoritteiden kokonaismäärä pieneni hieman edelliseen vuoteen verrattuna. Epäilyilmoituksiin perustuvien eläinsuojelutarkastusten määrä, 113 tarkastusta, on pysynyt edellisten vuosien tasolla. Tarkastuskäynneillä annettujen määräysten ja kieltojen noudattamista valvottiin 22 uusintatarkastuskäynnillä. Vaativien ja paljon aikaa vievien eläinsuojelutapausten määrä on lisääntynyt.

Maakuntauudistukseen valmistautumista toteutettiin keväällä suunnitellusti järjestämällä maakunnan eläinlääkäreille yhteinen työpaja. Maakunnan aloitusajankohdan siirryttyä vuodelle myös valmistelut keskeytyivät lähes kokonaan.

Tulosalueen talous

Ympäristöterveydenhuollon tulosalueen taloudellinen tulos oli selvästi, noin 150 000 euroa ylijäämäinen. Merkittävimmät säästöt syntyivät henkilöstökuluissa. Ne selittyvät vapaaehtoisilla perhevapailuilla sekä muilla palkattomilla poissaoloilla, jotka hoidettiin osin ilman sijaisia.

Terveystarkastuksen tarkastus- ja näytteenotto- tuotot ylittivät tavoitteen. Terveystarkastuksessa asiakasmaksutuotot kattoivat aiempia vuosia suuremman osuuden toimintamenoista.

Myös eläinlääkintähuollon klinikkamaksutuotot ja valvontaeläinlääkäritoimintaan liittyvät valtion maksamat korvaukset olivat hieman ennakoitua suuremmat.

Taulukko 1 Toiminnallinen tulos

Suoritetavoitteet:	Toteuma 2017	Tavoite 2018	Toteuma 2018	Erotus tav-tot 2018	Toteuma %
Ympäristöterveydenhuolto	4 348	4 400	4 220	-180	96 %
Terveysvalvonta	1 346	1 200	1 380	180	115 %
Eläinlääkintähuolto	3 002	3 200	2 840	-360	89 %

Taulukko 2 Taloudellinen tulos

YHTEENSÄ	Tp 2017	Ta 2018 + muutos	Toteuma 2018	Erotus	Tot %
Tuotot	1 102 498	1 041 700	1 131 210	89 510	109 %
Kulut	-875 711	-902 700	-836 935	65 765	93 %
Netto	226 787	139 000	294 275	155 275	212 %
Poistot	0	0	0	0	0 %
Tilikauden tulos	226 787	139 000	294 275	155 275	212 %
TULOSLASKELMA	Tp 2017	Ta 2018 + muutos	Toteuma 2018	Erotus	Tot %
Myyntituotot	985 192	937 000	1 016 211	79 211	108 %
Maksutuotot	17 223	16 000	20 897	4 897	131 %
Tuet ja avustukset	100 083	88 700	94 102	5 402	106 %
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0 %
Toimintatuotot	1 102 498	1 041 700	1 131 210	89 510	109 %
Henkilöstökulut	-797 082	-815 900	-769 800	46 100	94 %
Palvelujen ostot	-28 386	-27 800	-21 222	6 578	76 %
Aineet ja tarvikkeet ja tavara	-11 034	-8 200	-9 472	-1 272	116 %
Avustukset	0	0	0	0	0 %
Muut toimintakulut	-39 209	-50 800	-36 441	14 359	72 %
Toimintakulut	-875 711	-902 700	-836 935	65 765	93 %
Toimintakate	226 787	139 000	294 275	155 275	212 %
Poistot	0	0	0	0	0 %
Tilikauden tulos	226 787	139 000	294 275	155 275	212 %

5 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

5.1 Tuloslaskelman toteutuminen

	TP 2017	TA + MUUTOS 2018	TOT 2018	TA-TOT 2018	TA-TOT %
Toimintatuotot	36 855 817	35 926 100	35 905 266	20 834	99,9 %
Myyntituotot	32 419 199	31 270 800	31 443 993	-173 193	100,6 %
Maksutuotot	3 586 498	3 801 900	3 601 908	199 992	94,7 %
Tuet ja avustukset	196 253	192 000	188 001	3 999	97,9 %
Vuokratuotot	495 938	583 100	541 055	42 045	92,8 %
Muut toimintatuotot	157 928	78 300	130 310	-52 010	166,4 %
Toimintakulut	-34 751 888	-35 313 200	-34 457 610	-855 590	97,6 %
Henkilöstökulut	-21 585 165	-22 387 500	-21 605 707	-781 793	96,5 %
Palkat ja palkkiot	-17 158 142	-17 871 200	-17 413 526	-457 674	97,4 %
Henkilösivukulut	-4 427 023	-4 516 300	-4 192 180	-324 120	92,8 %
Eläkekulut	-3 640 863	-3 828 500	-3 653 485	-175 015	95,4 %
Muut henkilösivukulut	-786 160	-687 800	-538 696	-149 104	78,3 %
Palvelujen ostot	-7 914 624	-7 495 900	-7 636 717	140 817	101,9 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 103 657	-3 201 900	-3 225 735	23 835	100,7 %
Vuokramenot	-1 702 466	-1 966 400	-1 715 485	-250 915	87,2 %
Muut toimintakulut	-445 976	-261 500	-273 967	12 467	104,8 %
Toimintakate	2 103 929	612 900	1 447 656	-834 756	236,2 %
Rahoitustuotot ja -kulut	5 939	-800	9 881	-10 681	-1235,1 %
Muut rahoitustuotot	12 328	5 200	10 996	-5 796	211,5 %
Korkokulut	-1 961	-6 000	-344	-5 656	5,7 %
Muut rahoituskulut	-4 428	0	-771	771	
Vuosikate	2 109 867	612 100	1 457 537	-845 437	238,1 %
Poistot ja arvonalentumiset	-554 009	-618 900	-583 894	-35 006	94,3 %
Suunnitelman muk. poistot	-554 009	-618 900	-583 894	-35 006	94,3 %
Arvonalentumiset				0	
Tilikauden tulos	1 555 858	-6 800	873 642	-880 442	
Poistoeron muutos	6 728	6 800	6 728	72	
Tilikauden ylijäämä (alij.)	1 562 586	0	880 370	-880 370	

5.2 Investointien toteutuminen

	Alkuper. talousarvio	Ta-muu- tokset	Talousarvio+ muutokset	Toteutuma	Poikkeama	Tot-%
Menot						
8517 Effican uudet osiot	200 000		200 000	139 736	60 264	70 %
8540 Siivoustoimen kalusteet	15 000		15 000	14 413	587	96 %
8577 Vastaanoton kalusteet ja laitteet	50 000		50 000	49 585	415	99 %
8589 Hoitokoneyks uusinta 2 kpl	60 000		60 000	47 958	12 042	80 %
8591 Osastojen kalusteet ja laitteet	25 000		25 000	13 694	11 306	55 %
8592 Kotihoidon mob ja toiminnanohj.			0	1 253	-1 253	
8596 Potilasmonit.keskusvalvontalaite	15 000		15 000	0	15 000	0 %
8597 Peltos.hhlan siirtyminen ptalle	300 000		300 000	298 828	1 172	100 %
8599 Ptan keittiön remontti			0	26 417	-26 417	
8601 Kiireell.hoidon yksik.kalusteet	25 000		25 000	22 469	2 531	90 %
9606 Lehtimajojen muutostyöt				39 328	-39 328	
8900 Osakkeet ja osuudet						
Kanta Logistiikka, osake				1 016		
Kunnan Taitoa, osake				1		
Koy Terveystalo Lopenpajan rahastointi				62 647		
Menot yhteensä	690 000	0	690 000	717 346	36 318	104,0 %

Tulot

8599 Ptan keittiön remontti, vak yhtiön korvaus	23 274
8900 Tekmen osakkeen myynti	2 032
8900 Palmia, Tekmen osakkeen myyntivoitto	3 375
Tulot yhteensä	28 681

Toteuma netto

688 664

5.3 Rahoituslaskelman toteutuminen

	TA 2018	TA muutos	TA yhteensä	Toteuma	Poikkeama	Po-%
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	612 100	0	612 100	1 457 537	-845 437	238,1 %
Tulorahoituksen korjauserät	0		0	-3 375	3 375	
	612 100	0	612 100	1 454 161	-842 061	237,6 %
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-690 000	0	-690 000	-717 346	27 346	104,0 %
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutusvoitot				5 407	-5 407	
Rahoitusosuudet investointimenoihin				23 274	-23 274	
	-690 000	0	-690 000	-688 664	-1 336	99,8 %
Toiminnan ja investointien rahavirta	-77 900	0	-77 900	765 497	-843 397	-982,7 %
Rahoituksen rahavirta						
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-106 250		-106 250	-106 250	0	100,0 %
	-106 250	0	-106 250	-106 250	0	100,0 %
Oman pääoman muutos	0		0	-283 452	283 452	
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Toimeksiantojen varojen ja po muutos				15 485	-15 485	
Vaihto-omaisuuden muutos				42 026	-42 026	
Saamisten muutos				336 694	-336 694	
Korottomien velkojen muutos				-385 348	385 348	
				8 856	-8 856	
Rahoituksen rahavirta	-106 250	0	-106 250	-380 845	274 595	358,4 %
Rahavarojen muutos	-184 150	0	-184 150	384 652	-568 802	-208,9 %
RAHAVARAT						
31.12.			5 416 470			
1.1.			5 031 819	384 652		

5.4 Talousarvion toteutuminen tulosaluetasolla

ei sis eriä					
	TA 2018	Ta 2018 + muutos	Toteuma 2018	Erotus	Tot %
100 Yleisjohto ja hallinto					
Tuotot	167 800	167 800	204 589	-36 789	122 %
Kulut	-1 035 800	-1 035 800	-993 349	-42 451	96 %
Netto	-868 000	-868 000	-788 760	-79 240	91 %
200 Avoterveydenhuolto					
Tuotot	18 090 600	18 090 600	18 050 195	40 405	100 %
Kulut	-15 748 800	-15 748 800	-15 994 200	245 400	102 %
Netto	2 341 800	2 341 800	2 055 995	285 805	88 %
300 Suun terveydenhuolto					
Tuotot	6 170 300	6 170 300	6 200 877	-30 577	100 %
Kulut	-4 978 500	-4 978 500	-4 916 996	-61 504	99 %
Netto	1 191 800	1 191 800	1 283 881	-92 081	108 %
400 Sairaala					
Tuotot	9 998 700	9 998 700	9 942 444	56 256	99 %
Kulut	-8 219 400	-8 219 400	-7 873 829	-345 571	96 %
Netto	1 779 300	1 779 300	2 068 615	-289 315	116 %
500 Tukipalvelut					
Tuotot	457 000	457 000	375 950	81 050	82 %
Kulut	-4 428 000	-4 428 000	-3 842 301	-585 699	87 %
Netto	-3 971 000	-3 971 000	-3 466 351	-504 649	87 %
600 Ympäristöterveydenh.					
Tuotot	1 041 700	1 041 700	1 131 210	-89 510	109 %
Kulut	-902 700	-902 700	-836 935	-65 765	93 %
Netto	139 000	139 000	294 275	-155 275	212 %
YHTEENSÄ					
Tuotot	35 926 100	35 926 100	35 905 265	20 835	100 %
Kulut	-35 313 200	-35 313 200	-34 457 610	-855 590	98 %
Netto	612 900	612 900	1 447 655	-834 755	236 %
900 Rahoitustoiminta					
Tuotot	5 200	5 200	10 996	-5 796	211 %
Kulut	-6 000	-6 000	-1 115	-4 885	19 %
Netto	-800	-800	9 881	-10 681	-1235 %
Kaikki yhteensä					
Tuotot	35 931 300	35 931 300	35 916 261	15 039	100 %
Kulut	-35 319 200	-35 319 200	-34 458 725	-860 475	98 %
Netto	612 100	612 100	1 457 535	-845 435	238 %
Poistot ja arvonalentumiset	-618 900	-618 900	-583 894	-35 006	94 %
Tilikauden tulos	-6 800	-6 800	873 642	-880 442	-12848 %
Poistoeron muutos	6 800	6800	6728	72,17	99 %
Tilikauden yli/alijäämä	0	0	880 370	-880 370	

6 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

6.1 Tuloslaskelma

	2018	2017
Toimintatuotot	35 905 265,64	36 855 816,53
Myyntituotot	31 443 992,61	32 419 199,46
Maksutuotot	3 601 908,08	3 586 498,32
Tuet ja avustukset	188 000,52	196 253,42
Vuokratuotot	541 054,65	495 937,79
Muut toimintatuotot	130 309,78	157 927,54
Toimintakulut	-34 457 610,04	-34 751 887,95
Henkilöstökulut	-21 605 706,56	-21 585 164,83
Palkat ja palkkiot	-17 413 526,29	-17 158 142,13
Henkilösivukulut	-4 192 180,27	-4 427 022,70
Eläkekulut	-3 653 484,54	-3 640 862,88
Muut henkilösivukulut	-538 695,73	-786 159,82
Palvelujen ostot	-7 636 717,00	-7 914 623,80
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 225 734,73	-3 103 657,44
Vuokramenot	-1 715 484,57	-1 702 465,59
Muut toimintakulut	-273 967,18	-445 976,29
Toimintakate	1 447 655,60	2 103 928,58
Rahoitustuotot ja -kulut	9 881,02	5 938,87
Muut rahoitustuotot	10 996,28	12 327,80
Korkokulut	-343,92	-1 961,29
Muut rahoituskulut	-771,34	-4 427,64
Vuosikate	1 457 536,62	2 109 867,45
Poistot ja arvonalentumiset	-583 894,28	-554 009,27
Suunnitelman muk. poistot	-583 894,28	-554 009,27
Tilikauden tulos	873 642,34	1 555 858,18
Poistoeron muutos	6 727,83	6 727,84
Tilikauden ylijäämä (alij.)	880 370,17	1 562 586,02

6.2 Rahoituslaskelma

	2018	2017
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 457 536,62	2 109 867,45
Tulorahoituksen korjaukset	-3 375,39	103 696,26
	1 454 161,23	2 213 563,71
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-717 345,53	-1 359 293,57
Rahoitusosuudet investointimenoihin	23 273,80	550 334,99
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	5 407,39	427 780,09
	-688 664,34	-381 178,49
Toiminnan ja investointien rahavirta	765 496,89	1 832 385,22
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten vähennys	0,00	25 239,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-106 250,00	-146 250,00
	-106 250,00	-146 250,00
Oman pääoman muutokset	-283 451,71	
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	15 484,78	354,26
Vaihto-omaisuuden muutos	42 026,28	79 510,78
Saamisten muutos	336 693,58	-645 083,78
Korottomien velkojen muutos	-385 348,19	204 413,73
	8 856,45	-360 805,01
Rahoituksen rahavirta	-380 845,26	-481 816,01
Rahavarojen muutos	384 651,63	1 350 569,21
	384 651,63	1 350 569,21
Rahavarat 31. 12.	5 416 470,32	5 031 818,69

6.3 Tase

VASTAAVAA	2018	2017	VASTATTAVAA	2018	2017
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
Aineettomat hyödykkeet	595 432,67	565 908,19	Peruspääoma	6 286 883,33	6 286 883,33
Aineettomat oikeudet	583 861,55	542 765,94	Arvonkorotusrahasto	18 046,56	18 046,56
Muut pitkäaikaiset menot	11 571,12	23 142,25	Edell tilikausien yli-/alijäämä	0,00	-1 279 134,31
Aineelliset hyödykkeet	2 835 522,58	2 818 533,33	Tilikauden yli-/alijäämä	880 370,17	1 562 586,02
Maa- ja vesialueet	117 959,99	117 959,99			
Rakennukset	1 952 752,51	1 836 074,67	OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	7 185 300,06	6 588 381,60
Kiinteät rakenteet ja laitteet	163 879,63	132 231,02	POISTOERO JA VAPAAEHT VARAUKS		
Koneet ja kalusto	594 180,06	636 563,26	Poistoero	94 705,77	101 433,60
Ennakkomaksut ja keskener.	6 750,39	95 704,39			
Sijoitukset	1 569 935,05	1 508 303,33	POISTOERO JA VAPAAEHT VARAUKS	94 705,77	101 433,60
Osakkeet ja osuudet	1 559 873,94	1 498 242,22	YHTEENSÄ		
Muut saamiset	10 061,11	10 061,11	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	21 790,31	6 305,53
PYSYVÄT VASTAAVAT YHT.	5 000 890,30	4 892 744,85	VIERAS PÄÄOMA		
VAIHTUVAT VASTAAVAT			Lyhytaikainen	5 099 363,96	5 590 962,15
Vaihto-omaisuus	53 753,24	95 779,52	Lyh.aik.lainat rah- ja vak.lait.	0,00	106 250,00
Aineet ja tarvikkeet	53 753,24	95 779,52	Lyh.aik. ostovelat	1 412 919,29	1 845 400,77
Saamiset	1 930 046,24	2 266 739,82	Lyh.aik. muut velat	400 277,90	357 582,19
Pitkäaikaiset saamiset	752 402,80	813 749,68	Lyh.aik. siirtyvät korot	0,00	377,25
Muut saamiset	752 402,80	813 749,68	Lomapalkkajaksotus	2 912 096,80	2 938 259,63
Lyhytaikaiset saamiset	1 177 643,44	1 452 990,14	Lyh.aik. muut siirtovelat	374 069,97	343 092,31
Lyh.aik.myyntisaamiset	802 847,52	999 603,02			
Arvonlisäverosaamiset	182 769,78	248 298,56	VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	5 099 363,96	5 590 962,15
Muut saamiset muilta	61 346,88	61 346,90			
Lyh.aik.muut siirtosaamiset	130 679,26	143 741,66	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	12 401 160,10	12 287 082,88
Rahat ja pankkisaamiset	5 416 470,32	5 031 818,69			
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHT.	7 400 269,80	7 394 338,03			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	12 401 160,10	12 287 082,88			

7 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1) Arvostus- ja jaksotusperiaatteet sekä menetelmät

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitelty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Vaihto-omaisuuden arvostusperiaatteet

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen keskihinnan mukaisesti tai sitä alemman todennäköisen hankintameno tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteella mukaisesti.

2) Tuloslaskelman esittämistavan muutokset

Tuloslaskelman esittämistavassa ei ole muutoksia edelliseen vuoteen verrattuna.

4) Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

2018

2017

Lomarahaleikkaus tehty kiky-sopimuksen mukaisesti
Edellisten tilikausien ylijäämä palautettu jäsenkunnille
Yh pykälä 162 14.11.2018

283 451,71

Tuloslaskelman liitetiedot

6) Toimintatuotot kustannuspaikoittain

KP Nimi	2018	2017
1011 Yleisjohto ja hallinto	204 588,57	194 431,70
2013 Riihimäen vastaanotto	929 330,52	715 075,38
2014 Päivystys	613 104,17	702 209,97
2021 Laboratorio ja röntgen	0,00	4 241,21
2023 Muut ostopalvelut	39 195,00	0,00
2031 Hausjärven terveydenedistäminen	5 528,94	4 565,26
2032 Lopen terveydenedistäminen	2 994,88	3 391,12
2033 Riihimäen terveydenedistäminen	13 251,44	10 480,72
2051 Fysioterapia	33 232,16	31 714,69
2052 Lääkinnällinen kuntoutus	26 438,61	16 463,94
2053 Erityistyöntekijät	12 329,82	11 033,54
2061 Päihde- ja mielenterveyspalvelut	12 035,12	11 937,40
2091 Hallintopalvelut	16 362 754,00	16 255 455,22
3011 Hausjärven hammashuolto	169 106,56	184 852,04
3012 Lopen hammashuolto	223 437,24	249 694,01
3013 Riihimäen hammashuolto	1 523 783,89	1 403 414,21
3021 Välinehuolto	1 467,00	2 166,89
3091 Hallintopalvelut	4 283 083,00	4 569 624,00
4013 Akuuttiosasto	301 273,08	273 523,32
4014 Kuntoutusosasto	229 027,38	294 132,17
4016 Akuuttiosasto 2	267 621,25	284 869,14
4021 Hausjärven kotisairaanhoido	28 556,12	24 290,87
4022 Lopen kotisairaanhoido	33 643,89	28 117,33
4023 Riihimäen kotisairaanhoido	32 592,43	57 000,57
4024 Kotisairaala	94 755,31	88 722,65
4031 Geriatrian poliklinikka	10 640,34	7 946,55
4091 Hallintopalvelut	8 944 334,00	9 808 386,00
5011 Taloushallinto ja tietohallinto	3 552,84	4 321,72
5021 Kiinteistö- ja tekninen huolto	171 933,43	269 721,64
5022 Materiaalihuolto	3 066,00	4 287,82
5024 Siivoustoimi	88 944,01	60 519,08
5025 Varasto ulkop. laskutus	108 454,06	176 728,92
6011 Terveysvalvonta	221 768,12	143 448,50
6021 Eläinlääkintähuolto	113 221,46	115 063,88
6091 Hallintopalvelut	796 221,00	843 985,07
	35 905 265,64	36 855 816,53

9) Palvelujen ostojen erittely

Asiakaspalveluiden ostot	1 925 083,47	2 133 774,62
Muiden palveluiden ostot	5 711 633,53	5 780 849,18
	7 636 717,00	7 914 623,80

11) Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Poistosuunnitelma hyväksytty Yh 16.10.2013 §181 ja 19.11.2013 §206

Lisäys Yh 28.10.2015 §152

Poistosuunnitelma otetaan käyttöön tilivuodesta 2013 alkaen.

Poistojen laskenta aloitetaan hankkeen valmistumista seuraavan kuukauden alusta.

POISTOSUUNNITELMA 1.1.2013 ALKAEN

Hyödykeryhmä	Poistosuunnitelma 1.1.2013 alkaen		KILAN ohje	
	poistoaika, vuotta	poisto- menetelmä	poistoaika , vuotta	poisto- menetelmä
Aineettomat hyödykkeet				
Kehittämismenot	2		2-5	tasapoisto
Aineettomat oikeudet	5	tasapoisto	5-20	tasapoisto
Tietokone ohjelmistot	3	tasapoisto	2-5	tasapoisto
Effica-potilashallintojärjestelmä (YH 16.8.2006 § 142)	10	tasapoisto		
Röntgenlaitteisto (YH 13.2.2008 §)	8	tasapoisto		
Muut pitkävaikutteiset menot	2	tasapoisto	2-5	tasapoisto
Aineelliset hyödykkeet				
Maa- ja vesialueet	ei poistoaikaa		ei poistoaikaa	
Hallinto- ja laitosrakennukset	30	tasapoisto	20-50	tasapoisto
Riihimäen pääterveysasema	30			
Hausjärven Lehtimajat	30			
Lopen terveysasema	30			
Kiinteät rakenteet ja laitteet			10-15	tasapoisto
Varavoimakone	15	tasapoisto		
Seinäähppi	15	tasapoisto		
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	10	tasapoisto		
Koneet ja kalusto				
Kuljetusvälineet	4	tasapoisto	4-7	tasapoisto
Liikkuvat työkoneet	5	tasapoisto	5-10	tasapoisto
Atk-laitteet	3	tasapoisto	3-5	tasapoisto
Sairaala- ja terv.hoito ym.	5	tasapoisto	5-15	tasapoisto
- Röntgenlaitteisto (YH 13.2.2008 §)	8	tasapoisto		
- Hammashuollon kuvantamislaitteet	10	tasapoisto		
Muut koneet ja kalusto	3	tasapoisto	3-5	tasapoisto
Muut aineelliset hyödykkeet				
Osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa		ei poistoaikaa	

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden peruseränmenot kirjataan erilliseksi hankintamenoksi, jolle laaditaan oma poistosuunnitelma.

Rakennusten osalta peruseränmenon poistoaika on seuraava:

- Hallinto- ja laitosrakennukset, 20 vuotta

Sairaanhoidopiiri on vuokrannut kuntayhtymälle tiloja Riihimäen sairaalalta. Jos sairaanhoidopiiri remontoi tällaisia tiloja kuntayhtymän pyynnöstä ja kuntayhtymän tarpeisiin, remonttikustannukset laskutetaan kuntayhtymältä 15 vuoden aikana.

	2018	2017
13) Muihin toimintatuottoihin sisältyvät myyntivoitot sekä muihin toimintakuluihin sisältyvät myyntitappiot		
Käyttöomaisuuden myyntivoitot		
Tekmen osakkeen myyntivoitto	3 375,39	
Museokadun osakkeet		37 785,68
Kiinteistötraktori, Loppi		4 435,48
Jätepuristin, Loppi		3 508,06
Kotisairaalan auto		1 849,12
	3 375,39	47 578,34
Käyttöomaisuuden myyntitappiot		
Lopen ta, kaukolämmön liittymismaksu		25 239,00
Ryttylän kylätalo		126 035,60
		151 274,60
16) Erittely poistoeron muutoksista		
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	6 727,83	6 727,84
Poistoeron muutokset yhteensä	6 727,83	6 727,84

TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

18) Arvonkorotukset

Jotta Oitin vanhan lääkäritalon tontin arvo saataisiin käyvän arvon mukaiseksi on tehty arvonkorotus, jonka perustana on käytetty viimeisintä myyntihintaa (5,05 €/m²). Arvonkorotuksen määrä oli 18.046,56 €, tontin arvo ilman arvonkorotusta taseessa on 15.701,76 € (YH § 211/13.11.1996).

19) Pysyvät vastaavat ja muut pitkäaikaiset sijoitukset

	Aineettomat hyödykkeet							
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaik.menot	Aineettomat yhteensä					
Poistamaton hankintameno 1.1.2018	542 765,94	23 142,25	565 908,19					
Oikaisut ed. tilikausille								
Lisäykset tilikauden aikana	139 736,47	0,00	139 736,47					
Rahoitusosuus tilikauden aikana								
Vähennykset tilikauden aikana								
Siirrot erien välillä								
Tilikauden poisto	98 640,86	11 571,13	110 211,99					
Poistamaton hankintameno 31.12.2018	583 861,55	11 571,12	595 432,67					
Arvonkorotukset								
Kirjanpitoarvo	583 861,55	11 571,12	595 432,67					
Kertynyt poistoero 1.1.								
Kauden poistoero								
Kertynyt poistoero 31.12.								
	Aineelliset hyödykkeet							Kaikki yhteensä
	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineell. hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat	Aineelliset yhteensä	
Poistamaton hankintameno 1.1.2018	117 959,99	1 836 074,67	132 231,02	636 563,26	0,00	95 704,39	2 818 533,33	3 384 441,52
Oikaisut ed. tilikausille								
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	319 193,94		193 498,40	0,00	1 253,00	513 945,34	653 681,81
Rahoitusosuus tilikauden aikana		-23 273,80					-23 273,80	-23 273,80
Vähennykset tilikauden aikana								
Siirrot erien välillä		38 057,80	52 149,20			-90 207,00		
Tilikauden poisto		217 300,10	20 500,59	235 881,60	0,00		473 682,29	583 894,28
Arvonlennukset								
Poistamaton hankinta meno 31.12.2018	117 959,99	1 952 752,51	163 879,63	594 180,06	0,00	6 750,39	2 835 522,58	3 430 955,25
Arvonkorotukset								
Kirjanpitoarvo	117 959,99	1 952 752,51	163 879,63	594 180,06	0,00	6 750,39	2 835 522,58	3 430 955,25
Kertynyt poistoero 1.1.		101 433,61						
Kauden poistoero		6 727,83						
Kertynyt poistoero 31.12.		94 705,78						

Pysyvien vastaavien sijoitukset

	Osakkeet ja osuudet			Muut saamiset	
	Osak.yhteisö-osakkeet ja osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Palautuskelpoiset liittymismaksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2018	1 446 115,22	52 127,00	1 498 242,22	10 061,11	10 061,11
Lisäykset	62 646,72	1 017,00	63 663,72		
Vähennykset		2 032,00	2 032,00		
Siirrot erien välillä					
Poistot					
Kirjanpitoarvo 31.12.2018	1 508 761,94	51 112,00	1 559 873,94	10 061,11	10 061,11

22) Omistukset osakkuusyhteisöissä ja muissa yhteisöissä

Osakkuusyhteisöt / Kotipaikka	Osake- määrä yht.	Omistus- osuus	%- osuus	Ky:n osuus omasta po:sta	Ky:n osuus vieraasta po:sta	Ky:n osuus voitosta/tap- piosta
Koy Terveystalo Lopenpaja/Loppi	1 298	649	50,00 %	439 798,63	910 830,41	12,35
Koy Läyliäisten Palveluasema /Loppi	475	118	24,84 %	182 957,65	187,38	274,01
As Oy Riihimäen Kalevankoti /Rmk	15 000	4 965	33,10 %	851 807,07	18 942,76	-1 787,02

Muut yhteisöt / Kotipaikka			
RHL-Data Oy/Rmk	300	30	10,00 %
TyöSyke Oy/Hämeenlinna	350	10	2,85 %
Päijät-Hämeen Tekstiilihuolto Oy/Lah	7 500	75	1,00 %
KuntaPro Oy/Pori		25	0,10 %
Kanta Logistiikka Oy/Hämeenlinna	1 397	2	0,10 %
Kunnan Taitoa Oy/Helsinki	1 352 642	1	

24) Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	2018	2017
Tulojen ja menojen jaksotus (maksuliikenne)		
Kela korvaus omasta tth:sta	90 000,00	90 000,00
Etelä-Suomen aluehallintovirasto/Evo-korvaus	20 000,00	20 000,00
Kela	7 463,51	18 253,46
Hausjärven kunta/kotisairaanhoito	1 578,05	1 651,11
Riihimäen kaupunki/kotisairaanhoito	2 503,43	3 025,00
Lopen kunta/kotisairaanhoito	1 617,49	
Tilin 2600 saldon siirto		4 585,24
Sotainv.avosairaanhoito 2017		5 554,87
Varhe-maksu	7 410,53	
Laskut (Intrum Oy, Jalkaterapia)	106,25	
If- vahinkovak.,Hyria koulutus, Lindorff Oy, Työsyke Oy		671,98
	130 679,26	143 741,66

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25) Oma pääoma

Peruspääoma 1.1. ja 31.12.	2018	2017
Hausjärven kunta	1 100 922,58	1 100 922,58
Lopen kunta	1 061 612,85	1 061 612,85
Riihimäen kaupunki	4 039 742,90	4 039 742,90
	<u>6 202 278,33</u>	<u>6 202 278,33</u>
Janakkalan kunta	84 605,00	84 605,00
Peruspääoma yht.	<u>6 286 883,33</u>	<u>6 286 883,33</u>
Arvonkorotusrahasto 1.1. ja 31.12.	18 046,56	18 046,56
Edellisten tilikausien yli/alijäämä 31.12.	0,00	-1 279 134,31
Tilikauden yli/alijäämä	880 370,17	1 562 586,02
Oma pääoma yhteensä	7 185 300,06	6 588 381,60
Edellisten tilikausien ylijäämä palautettu Hausjärven ja Lopen kunnille sekä Riihimäen kaupungille 15.12.2018 (YH 14.11.18 pyk 162) V 2018 toimintatuotot toteutuneet talousarvion mukaisesti. Henkilöstökuluissa ja vuokratuloissa syntyi säästöä toiminnan tehostamisen ja uudelleen järjestelyjen seurauksena	283 451,71	
Jäsenkuntien osuus kertyneestä yli/alijäämistä	880 370,17	283 451,71
Hausjärven kunta	156 268,29	50 313,51
Lopen kunta	150 688,54	48 517,01
Riihimäen kaupunki	573 413,34	184 621,19
Jäsenkunnan osuus varoista		
Pysyvät vastaavat 31.12.	5 000 890,30	4 892 744,85
Jäsenkunnan osuus pysyvistä vastaavista peruspääoma-osuuksien suhteessa		
Hausjärven kunta	875 726,93	856 789,13
Lopen kunta	844 458,08	826 196,47
Riihimäen kaupunki	3 213 406,39	3 143 915,71
Janakkalan kunta	67 298,90	65 843,54

30) Velat osakkuusyhteisöille ja muille yhteisöille

	2018	2017
Velat osakkuusyhteisöille		
Ostovelat		
As.Oy Riihimäen Kalevankoti	0	157,81
Velat muille yhteisöille		
Ostovelat		
RHL-Data Oy	74 612,41	11 853,82
	74 612,41	12 011,63

33) Erittely siirtovelosta

	2018	2017
Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät:		
Korkojaksotus	0,00	377,25
Lomapalkkojen ja henkilösivukulujen jaksotus	2 912 096,80	2 938 259,63
KUEL työnantaja	256 266,21	235 308,72
KUEL työntekijä	104 119,56	90 499,41
Muut siirtovelat	13 684,20	11 350,01
Tapaturma- ja tyött.vak. työnantaja	0,00	5 934,17
	3 286 166,77	3 281 729,19

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

38) Leasing-vastuiden yhteismäärä	2018	2017
sis alv 24%		
Kopiokoneet	9 191,14	9 713,27
Atk-laitteet	56 020,89	70 829,99
Autot	9 693,66	9 206,67
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	74 905,69	89 749,93
kopiokoneet	2 244,47	11 435,61
Atk-laitteet	32 976,19	74 667,31
Autot	0,00	4 531,06
Myöhemmin maksettavat	35 220,66	90 633,98
Leasing-vastuut yhteensä	110 126,35	180 383,91

38) Muut taloudelliset vastuut	2018	2017
Koy Lopen Terveystalon lainan takaus, päätös Yh 57§ 16.3.2011	903 660,00	973 172,00
Khshp, pääsopimus 11.1.2017 ja liite 21.12.2017 sekä Khshp päätös 7.9.2018		
Vuokrasopimuksen irtisanomisaika 6kk (sis alv 24%)	708 825,84	693 250,72
remonttikulut:		
vastaanotto 6. krs	942 514,00	1 060 328,25
arkisto	128 278,27	142 531,41
toimintaterapia	80 098,77	85 820,11
vuodeosasto 4. krs	51 889,60	56 500,00
vastaanotto 7. krs	920 960,50	
Yhteensä	3 736 226,98	3 011 602,49

HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

42) Henkilöstön lukumäärä tulosalueittain	2018	2017
Luvuissa mukana määräaikaiset, työllistetyt ja vakinaiset		
100 Yleisjohto ja hallinto	8	7
200 Avoterveydenhuollon alue	174	171
300 Suun terveydenhuollon alue	72	75
400 Sairaalan tulosalue	102	99
500 Tukipalveluiden tulosalue	48	53
600 Ympäristöterveydenhuollon alue	15	16
	419	421

43) Henkilöstökulut	2018	2017
Palkat ja palkkiot	17 413 526,29	17 158 142,13
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	3 653 484,54	3 640 862,88
Muut henkilösivukulut	538 695,73	786 159,82
Yhteensä ennen aktivointia	21 605 706,56	21 585 164,83
Henkilöstökuluja aktivoitu pysyviin vastaaviin		
Yhteensä henkilöstökulut	21 605 706,56	21 585 164,83

44) Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetty luottamushenkilömaksut	2018	2017
Keskustan Etelä-Hämeen piiri	414,38	463,13
Kokoomuksen Etelä-Hämeen piiri	745,50	821,25
Hämeen SDP	1 047,00	946,50
Riihimäen Kristilliset		87,75
Riihimäen Vasemmistoliitto	167,25	162,00
Lopen Vasemmistoliitto	132,00	121,50
Perussuomalaiset		58,50
Vihreät	154,00	135,00
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	2 660,13	2 795,63

45) Tilintarkastajien palkkiot**2018****2017**

Tilintarkastusyhteisö BDO Oy

- tilintarkastuspalkkiot

2 480,00 3 183,50

- tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät

5 766,00 2 282,00

Palkkiot yhteensä**8 246,00 5 465,50****Saadut takuuajaiset vakuudet**

urakka	urakoitsija	urakan hinta (ei sis.alv)	takuuaj. vakuus	saapunut	voimassa
Pääturv.Asema psykiatrian päiväosasto vaihe 2	JL-Ilma Oy	31 250,00	625,00	24.8.2017	13.11.2019
Pääturv.Asema psykiatrian päiväosasto vaihe 2	Forssan LVI-Valmiste Oy	19 800,00	396,00	25.8.2017	13.11.2019
Pääturv.Asema Aikuispsykiatria vaihe 2	Sähköpalvelu Koskela Oy	71 400,00	1 428,00	14.9.2017	13.11.2019
Pääturv.Asema Aikuispsykiatria vaihe 2	Taitoneliö Oy	219 000,00	4 380,00	6.10.2017	13.11.2019
Lehtimajat Hammashoitolan tilat	JL-Ilma Oy	9 980,00	199,60	3.11.2017	30.1.2020
Lehtimajat Hammashoitolan tilat	Caverion Suomi Oy	30 800,00	616,00	10.11.2017	30.1.2020
Lehtimajat Hammashoitolan tilat	Japira rakennuspalvelu	60 080,65	1 201,61	10.11.2017	30.1.2020
Lehtimajat Hammashoitolan tilat	Sähköpalvelu Koskela Oy	29 700,00	594,00	10.11.2017	30.1.2020
Pääturv.Asema Hammashoitola E	Consti Talotekniikka	16 330,00	326,60	7.11.2018	29.1.2021
Terveysasema Rmk Hammashoitola E	Riihimäen Sähkö-Teho	42 800,00	856,00	12.11.2018	28.1.2021
Terveysasema Rmk Hammashoitola E	Taitoneliö Oy	117 450,00	2 349,00	15.11.2018	28.1.2021
Terveysasema Rmk Hammashoitolan tilat	Putkinet OY	39 320,00	786,40	21.11.2018	28.1.2021

Liitetieto intressitahoihin kuuluvien välisistä liiketoimista

Yhtymäjohtajan kanssa on 14.2.2018 solmittu kuntalainen mukainen johtajasopimus, jossa on sovittu kymmenen kuukauden palkkaa vastaavasta erokorvauksesta.

LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITESARJOISTA

Varsinaiset kirjanpitokirjat

Tilinpäätös	sidottu
Päiväkirja	sähköinen
Pääkirja	sähköinen
Käyttöomaisuusluettelo	sähköinen

Apukirjat

Pankin tiliotteet	atk-tuloste
Myyntireskontra	sähköinen
Ostoreskontra	sähköinen
Palkkakirjanpito	sähköinen
Varastokirjanpito	sähköinen

Tositelajit

Nrosarja	Nimi	Alkunro	Loppunro
1	Alkusaldot	1001	1001
2	Talousarvio	2001	2003
3	Lisämääräraha	3001	3001
10	Muistio, ulk.RD	10001	10054
15	Muistio, ulk. Rondo	15001	15153
32	Muistio,ulk.tilinpää	32001	32006
33	Irtaimisto	33001	33157
34	Käyttöomaisuus	34001	34034
39	KOM-muistiot	39001	39017
50	Pankin tiliotteet	50001	50502
80	Varasto	80001	80014
96	Budjetointitositteet	96000	96013
102	Palkat	10001	100029
200	MR Laskulaji 20	2000001	20002400
511	Manuaalisuoritukset	5110001	5114860
521	Viitesuoritukset	5210001	5210305
531	Hyv.laskujen kuittaus	5310001	5311162
541	Tileistä poisto	5410001	5419482
610	MR Laskulaji 61	6100001	61048168
630	MR Laskulaji 63	63000001	63002409
690	MR Laskulaji 69	69000001	69035309
801	Ostolaskut	8000001	8014285
820	MR Laskulaji 82	82000001	82003368
821	MR Laskulaji 84	84000001	84000625
899	Ostomaksut	8990001	8990270

8 TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS

Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset

Riihimäellä 20. päivänä maaliskuuta 2019

Yhtymähallitus

Kaisu Kotirinta
Puheenjohtaja

Jarno Hatakka

Satu Hietanen

Mari Kaltemaa-Uurtamo

Aleksí Ojanperä

Elias Perttula

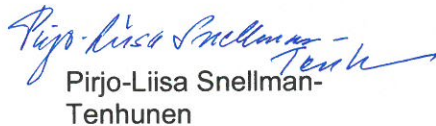
Päivi Pottonen

Marianna Rautiainen

Tero Rekimäki

Pirjo-Liisa Snellman-
Tenhunen

Marko Ruottu

Marja Ukkola

Reijo Löytynoja

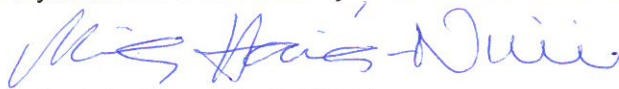
Jussi Savola

Yhtymäjohtaja

Suoritetusta tarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus.

Riihimäellä 17. päivänä huhti kuuta 2019

~~JHTT-yhteisö BDO Auditor Oy~~, tilintarkastusyhteisö

Tilintarkastaja Minna Havia-Niemi,
KHT, JHT

9 LIITTEET

2018 - Avoterveydenhuolto
Asiakslähtöinen palvelukonsepti

Strateginen päämäärä	Toimenpiteet	Mittari/Tavoitetaso	Vastuhenkilö	Raportointi 1-4	Raportointi 1-8	Raportointi 1-12	Toimenpiteen tila
Perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon ja sosiaalipalveluiden integraatio suunniteltu	Hoitoketjujen jalkauttaminen	85 % henkilöstöstä osaa hyödyntää hoitoketjuja potilastyössä.	Ylilääkäri Ylihoitaja		Hoitoketjuja ja -prosesseja kehitetään vastaanoton, fysioterapian ja kiireellisen hoidon yksikön välillä		Ei aloitettu ☐
Valinnanvapauteen liittyvän kilpailukyvyyn kohentaminen	Listautumismalli ja lääkäri- hoitaja työparimalli toimii.	Työparimallin T3 enintään kaksi viikkoa.			Työparien T3 tällä hetkellä 14 pv.	T3 lääkärille oli vuoden keskiarvona 14 päivää, sairaanhoitajalle Riihimäellä 16 päivää, Lopella 8 päivää ja Hausjärvellä 9 päivää.	Valmis ☒

2018 - Avoterveydenhuolto
Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö

Strateginen päämäärä	Toimenpiteet	Mittari/Tavoitetaso	Vastuhenkilö	Raportointi 1-4	Raportointi 1-8	Raportointi 1-12	Toimenpiteen tila
Asiakaspalvelutaitojen kehittäminen	Henkilöstön kouluttaminen Kehityskeskusteluissa asiaan paneutuminen	SN4- raportit NPS- indeksi yli 50			SN4 raportit käydään säännöllisesti läpi, NPS- indeksi vastaanotolla 54.9 ja kiireellisen hoidon yksikössä 33.3. Yhteensä k.a. 44.1. Henkilöstön asiakaspalvelukoulutus suunnitteilla ja toteutus alkaa marraskuussa 2018.	SN4- tekstiviestikyselyissä terveyskeskuksemme suosittelemme joulukuussa oli kiireellisen hoidon yksikössä 40,5 ja kiireettömässä hoidossa 70,2. Henkilökohtaiset tulokset on käyty kehityskeskusteluissa ja lopetuskeskusteluissa lääkäreiden kanssa. Asiakaspalvelukoulutus alkaa tammikuussa 2019.	Valmis

Asiakslähtöinen palvelukonsepti

Strateginen päämäärä	Toimenpiteet	Mittari/Tavoitetaso	Vastuuhenkilö	Raportointi 1-4	Raportointi 1-8	Raportointi 1-12	Toimenpiteen tila
<p>Potilas- ja asiakaslähtöinen terveyskeskussairaala</p> <p>-> hoidon laatu lisääntyy</p> <p>-> kilpailukykyisyys parantuu</p>	<p>Koulutus henkilökunnalle</p> <p>Palkitaan vuoden asiakaspalvelija</p>	<p>Mitataan kaksi kertaa vuodessa järjestettävällä asiakastyytyväisyyskyselyllä</p> <p>Tavoitetaso: 80 % on tyytyväisiä palveluun</p>	Ylihoitaja ja ylilääkäri	Ensimmäisen asiakastyytyväisyyskyselyn tulosten perusteella tavoite toteutui: 80 % oli tyytyväisiä hoitoon ja kohteluun.		<p>Asiakastyytyväisyyskyselyn perusteella yli 80 % kyselyyn vastanneista oli tyytyväisiä saamaansa hoitoon ja kohteluun.</p> <p>Henkilöstölle suunnatun asiakslähtöisyyskoulutuksen suunnittelu aloitettiin syksyllä 2018, koulutus toteutuu alkuvuonna 2019.</p> <p>Sairaalan tulosalueen vuoden asiakaspalvelijaa ei päästy palkitsemaan, koska yhtään työntekijää ei ns. ilmiannettu vuoden asiakaspalvelijaksi potilaiden tai omaisten toimesta.</p>	<p>Valmis</p>

2018 - Suun terveydenhuolto
Asiakaslähtöinen palvelukonsepti

Strateginen päämäärä	Toimenpiteet	Mittari/Tavoitetaso	Vastuuhenkilö	Raportointi 1-4	Raportointi 1-8	Raportointi 1-12	Toimenpiteen tila
Palvelujen saatavuus nopeutuu	Aikuisten kiireettömien tutkimusaikojen jono puretaan vuoden 2018 aikana.	Syksyllä 2018 aikuisten tutkimusajan saa 30 päivän sisällä yhteydenotosta.	Ylihammaslääkäri	Aikuisten tutkimusajan saa Riihimäellä ja Hausjärvellä 30 päivän sisällä, mutta Lopella odotusaika on 49 päivää.	Aikuisten tutkimusajan saa 30 päivän sisällä kaikissa jäsenkunnissa.	Tutkimusajan on saanut Riihimäellä 8-45 päivän sisällä (ka 27,4 päivää), Hausjärvellä 1-30 sisällä (ka 19,8 päivää) ja Lopella 18-49 päivän sisällä (ka 31 päivää).	Valmis
Väestön palvelutarpeen huomioiva palvelukonsepti	Hammaslääkäreiden, suuhygienistien ja hammashoitajien vastaanottoaikoja laajennetaan klo.7.30–18.00 välille.	Vastaanottoaikoja on viikottain saatavilla klo.7.30–18.00 välillä.	Ylihammaslääkäri	Suun terveydenhuollossa on siirrytty vuoden alusta iltavastaanottokäytäntöön. Hammaslääkärin hoitoaikoja saa viikottain klo 8-18. Riihimäellä ja Lopella hammaslääkärin aikoja saa myös jo klo 7:30. Suuhygienistin hoitoaikoja saa viikottain kaikissa jäsenkunnissa klo 7:30-18.	Hammaslääkärin hoitoaikoja on saatavilla kaikissa jäsenkunnissa viikottain klo 8-18. Riihimäellä ja Lopella hammaslääkärin hoitoaikoja saa myös jo klo 7:30. Suuhygienistin hoitoaikoja on saatavilla kaikissa jäsenkunnissa viikottain klo 7:30-18:00.	Hammaslääkärin ja suuhygienistin vastaanottoaikoja on ollut saatavilla viikottain kaikissa jäsenkunnissa klo 7:30–18:00 välisenä aikana. Oitin hammashoitolassa ei ole ollut hammaslääkärin aikoja klo 7:30 alkaen.	Valmis

Strateginen päämäärä	Toimenpiteet	Mittari/Tavoitetaso	Vastuhenkilö	Raportointi 1-4	Raportointi 1-8	Raportointi 1-12	Toimenpiteen tila
Palvelujen järjestäminen uudella toimintamallilla	Lohkeamien hoitoon ns.monihuonemalli käyttöön.	Hampaan lohkeamaan saa hoitoajan viikon sisällä	Ylihammaslääkäri	Riihimäellä on otettu käyttöön ns monihuonemalli lohkeamien hoidossa. Odotusajat lohkeaman hoitoon ovat: Riihimäki 11 päivää, Hausjärvi 12 päivää ja Loppi 24 päivää.	Riihimäellä ja Hausjärvellä lohkeaman hoitoon saa ajan viikon sisällä. Lopella odotusaika on 8 päivää. Monihuonemalli otetaan käyttöön Lopella elokuun aikana.	Monihuonemalli lohkeamien hoidossa on ollut käytössä koko vuoden 2018 ajan. Lohkeama-ajan on saanut Riihimäen terveysasemalla 2-11 päivässä (ka 6,4 päivää) ja Oitin hammashoitolassa 0-27 päivässä (ka 12,9 päivää). Lopella lohkeamajan on saanut 7-35 päivän sisällä (ka 17,9 päivää).	Valmis

2018 - Tukipalvelut

Asiakaslähtöinen palvelukonsepti

Strateginen pää- määrä	Toimenpiteet	Mittari/Tavoitetaso	Vastuhenkilö	Raportointi 1-4	Raportointi 1-8	Raportointi 1-12	Toimenpi- teen tila
Asiakalähtöisen toimintatavan käyttöönotto	Asian käsittely sisällytetään työpaikkakokousten ohjelmiin.	Kaikki tukipalveluiden yksiköt ovat käsitelleet asiaa omissa työpaikkakokouksissaan.	huoltopäällikkö, siivoustyönjohtaja, yhtymäjohtaja		Toteutuu suunnitellusti	Asiaa on käsitelty työpaikkakokouksissa	Valmis

2018 - Tukipalvelut

Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö

Strateginen pää- määrä	Toimenpiteet	Mittari/Tavoitetaso	Vastuhenkilö	Raportointi 1-4	Raportointi 1-8	Raportointi 1-12	Toimenpi- teen tila
Henkilöstön osaamista tuetaan hyvällä perehdytyksellä	Tukipalveluyksiköiden (siivoustoimi ja huolto) perehdytysuunnitelmat päivitetään	uudet perehdytysuunnitelmat käytössä 1.3.2018 lukien.	siivoustyönjohtaja ja huoltopäällikkö		Perehdytysuunnitelmi- en alkuperäisestä aikataulusta ollaan jäljessä, pyritään toteuttamaan kuluvan vuoden aikana	Siivoustoimen ja huollon osalta uudet perehdytysuunnitelmat käytössä 1.11.2018	Valmis

Toiminnan ja rahoituksen tasapaino

Strateginen päämäärä	Toimenpiteet	Mittari/Tavoitetaso	Vastuuhenkilö	Raportointi 1-4	Raportointi 1-8	Raportointi 1-12	Toimenpiteen tila
Toiminnan ja talouden seurannassa ja ennustamisessa otetaan käyttöön uusia toimintamalleja.	Uusina järjestelminä otetaan käyttöön Exreport ja PDGR-järjestelmät.	Uudet järjestelmät ovat käytössä 1.3.2018 lukien.	yhtymäjohtaja		Ohjelmistojen kustannukset ovat kohtuullisen suuret verrattuna käytöstä saatavaan hyötyyn. Ohjelmistojen tarve ja käyttäjämäärät ovat selvittelyssä.	PDGR-ohjelmiston lisenssisopimus on irtisanottu päätymään vuoden 2019 loppuun. Talouden ja toiminnan seurantaa kehitetään uusilla toimintamalleilla ja jo käytettävissä olevilla ohjelmilla.	Valmis

2018 - Ympäristöterveydenhuolto
Asiakaslähtöinen palvelukonsepti

Strateginen päämäärä	Toimenpiteet	Mittari/Tavoitetaso	Vastuhenkilö	Raportointi 1-4	Raportointi 1-8	Raportointi 1-12	Toimenpiteen tila
Valvonnan vaikuttavuus ja tuloksellisuus	Riittävä riskiperusteisen valvonnan toteutuminen	Suunnitelmallisen valvonnan toteumaprosentti toimialoittain yli 90 %. Uusintarkastuksilla varmistetaan, että vaaditut korjaustoimenpiteet toteutuneet.	Terveysvalvonnan johtaja	EV 33 % TsL 28 % Tup 2 %	Tilanne 31.7.2018 Suunnitelmallinen valvonta: elintarvikevalvonnan toteuma 64 % terveydensuojelun toteuma 54 % tupakkavalvonnan toteuma 38 % Uusintatarkastukset: tehty sovitusti	Suunnitelmallinen valvonta: elintarvikevalvonnan toteuma 94,5 % terveydensuojelun toteuma 89 % tupakkavalvonnan toteuma 89 % Uusintatarkastukset: tehty sovitusti	Valmis
	Uudet toiminnot ja tilat täyttävät lainsäädännön vaatimukset	Aloitustarkastuksista toteutuu ohjeiden mukaisessa määräajassa 95 %. Mikäli aloitustarkastuksella todetaan, että lainsäädännön vaatimukset eivät täyty, ryhdytään heti toimenpiteisiin.			Tilanne 31.7.2018 Aloitustarkastuksista 94 % (29/31) tehty määräajassa. Ei tarvetta toimenpiteisiin.	Aloitustarkastuksista toteutui 43/45(96 %) sovitussa määräajassa.	Valmis

2018 - Ympäristöterveydenhuolto
Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö

Strateginen päämäärä	Toimenpiteet	Mittari/Tavoitetaso	Vastuhenkilö	Raportointi 1-4	Raportointi 1-8	Raportointi 1-12	Toimenpiteen tila
Maakuntaan siirtymiseen valmistautuminen	Osallistutaan uuden organisaation valmisteluun	Toimitaan aktiivisesti työryhmissä. Noudatetaan annettuja aikatauluja ja ohjeita.	Terveysvalvonnan johtaja		Tilanne 31.7.2018: Eläinlääkäreille järjestetty 22.5.2018 maakunnallinen työpaja. Kaikki eläinlääkärit osallistuivat.	Ympäristöterveydenhuollon yhteistyö maakunta- ja kunnalla ei edennyt kevään jälkeen.	Kesken
Eläinlääkintähuollolla toimivat tilajärjestelyt	Henkilöstö osallistuu aktiivisesti tilojen suunnitteluun	Yhteiset riittävät ja toimivat tilat praktikoille ja valvontaeläinlääkärille käytössä	Terveysvalvonnan johtaja		Tilanne 31.7.2018 Uudet tilajärjestelyt vireillä	Praktikoille järjestynyt uusi, toimiva yhteisvastuun ottotila. alvontaeläinlääkäri jää nykyisiin tiloihin.	Valmis